MAZPULKS

MĒNEŠRAKSTS JAUNATNEI UN MAZPULKU DALĪBNIEKIEM

1934.

№ 11

SAVIENĪBAS „LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS CENTRĀLBIEDRĪBA“ IZDEVUMS

LAUKSAIMNIECISKAIS BIROJS

ČILES SALPETRIS

SVEICINA 5 GADU JUBILEJĀ

Jaunatnei vērtīgas grāmatas.

K. Ulmaņa — „Sabiedriskie raksti“, (izlase J. Druvas sakopojumā). Saturā: raksti par Latvijas valsti, latviešu nacionalismu, zemnieku cīņām un saimniecisko politiku; par dzīves un darba mērķiem, spēcīgiem raksturiem un jaunatnes uzdevumiem. Domu graudi. Grāmata ar autora ģīmetni, 451 lapp. bieza. Maksā Ls 3.—. Greznā audekla sējumā „ 5.—.

„Zem baltzaļā koroga“, F. Kreisa stāsts par Amerikas lauku jaunatnes idealismu, tās mazpulku darbību un sasniegumiem. Sevišķi ieteicams mazpulkiem, jo šis stāsts bija pirmais ierosinājums mazpulku kustībai Latvijā. Otrais izdevums, 194 lapp. Ls 1,50.

„Uzvarētāji“, Ausmas Rogas komisks vienceliens, veltīts mazpulku sportistiem. Ludziņa ērti un viegli izrādama uz visām lauku skatuvēm. Daudz dziesmu un tautas deju. Maksā Ls 0,50

Ausma Roga „Pirms lielās dzīves“. Mazpulku luga 3 cēlienos. Maksā Ls 0,90.

Aleksandra Grīna romāns **„Dvēseļu putenis“** trijās daļās. Romānā atmirdz latvju tautas cīņa un uzvara. Katra daļa maksā Ls 1,80.

„Tobago“, Aleksandra Grīna jaunais vēsturiskais romāns no hercoga Jēkaba laikiem, par kurzemnieku pirmo braucienu uz Gambiju un Tobago kolonijām un par jūras laupītāju dēkam. Maksā Ls 1,80.

Grāmatas var pasūtīt pa pastu, iemaksājot mūsu tekošā rēķinā № 1278, vai pastmarkās tās vērtību. Sūtīšanas izdevumi pircējam nav jāsedz.

P.-S. „ZEMNIEKA DOMAS“
Rīgā, Tērbatas ielā 33/35.

Lielā Ziemeļu telegrafa sabiedriba

„Thermo“
M. Blumenau

B. Ozoliņ & Strauch
Rīgā, Peldu ielā 15 :: Tāļrunis 21509
Mērniecības instrūmenti un piederumi
Techniski papīri Darvas produkti

RĪGĀ
Valdemāra ielā № 23
Tāļrunis 28338

S. M. Muškats
Tirdzniecibas Akciju Sabiedriba
Andreja Pumpura ielā 5, dz. 2
Tāļruņi: 29152, 34847 Vēstuļu adrese: Pasta kastīte 888

MAZPULKS

LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS CENTRĀLBIEDRĪBAS, KURZEMES LAUKSAIMNIECĪBAS BIEDRĪBU SAVIENĪBAS, ZEMGALES LAUKSAIMNIECĪBAS CENTRĀLBIEDRĪBAS UN LATGALES LAUKSAIMNIECĪBAS BIEDRĪBU SAVIENĪBAS MĒNEŠRAKSTS JAUNATNEI UN MAZPULKU DALĪBNIEKIEM.

IZNĀK KATRA MĒNEŠA 15. DIENĀ.

REDAKCIJA UN EKSPEDĪCIJA: RĪGĀ, BAZNĪCAS IELĀ № 4-a. TĀLRUŅI: RED. — 21617, EKSPED. — 22322.

ABONĒŠANAS MAKSA: GADĀ LS 1,50; ATSEVIŠĶS NUMURS 15 SANT.

SLUDINĀJUMU MAKSA 1/1 L. P. — LS 60,—; 1/2 L. P. — LS 30,—; 1/4 L. P. — LS 15,—.

IV. gada gājums. 15. novembrī 1934. g. № 11

Dziesma brīvai Latvijai.

Teksts V. Plūdoņa.

Spēcigi, krāšņi. Mūz. Jāņa Kalniņa 1934.

Lai līgo lepna dziesma, Tev, brīvā Latvija!
Kā sauli uzlēcošu, sirds Tevi sveicina.
Tu pērle, iznirusi, no dzelmju pusnaktīm,
Kā pērli Tevi dārgu, mēs sirdī glabāsim.
Mēs spodrināsim Tevi, par zvaigzni spožāku,
Lai tautu dižā kronī, Tu mirdzēt mirdzētu.
Lai līgo lepna dziesma, Tev, brīvā Latvija!
Audz liela, skaista, spoža, kā saule lēcoša!

Mazpulku virsvadoņa

Dr. Kārļa Ulmaņa uzruna mazpulku saimei

Liepājas mazpulku svētkos 9. septembrī.

Cienītās dāmas, godātie kungi un mani mīļie mazpulku dalībnieki un dalībnieces! Nupat mēs dzirdējām, cik daiļi un skaisti no jūsu jaunajām krūtīm izskanēja jūsu brīnišķā dziesma: „Lai ar sauli laukā ejam" ar savu spēcīgo aicinājumu mazpulkiem uz modrību, uz darbu, uz strādāšanu, uz darbu veikšanu.

Mīļie jaunieši, jūs visi, kas piedalaties mazpulku darbā, zem šo skaņu un šo vārdu burvīgā iespaida es gribu pateikt jums dažus vārdus par jūsu mazpulku uzdevumu un darba saturu un nozīmi.

Jūs piedalaties mazpulkos, lai mācītos darbus, kas saistīti ar lauksaimniecību, mājturību un visu lauku dzīvi! Tas — pirmais. Bet blakus tam mazpulki jums sniedz vēl daudz vairāk. Savu darbu darīdami, jūs no paša sākuma mācaties uzņemties un nest atbildību par uzsākto, jūs pieradināties pie vērtīgās atziņas, ka iesāktais arvien un līdz galam jāizved. Jau šīs atziņas nostiprināšana daudz svērs visā jūsu turpmākā dzīvē. Bet uzsākto līdz galam izvest var tikai tad, ja ir izturība, neatlaidība. Mazpulki un darbs tajos ir augstā skola, kurā mācās un iemācās vēl vienu ļoti cienījamu un dzīvē vērtīgu tikumu — proti: mācās pacietību darbā un tā izdevībām un neizdevībām saistītās gaitas. Papriekš grauds top zemē sēts, tad paiet laiks, kamēr tas uzdīgst, kamēr tad izplaukst vārpas, kamēr graudi ienākās. Katram zemturim jāzina, ka jāpaiet zināmam laikam līdz pļaujai un ka nevar pļaut tur, kur nav sēts. Pamazām jūs nostiprināties atziņā, ka katrai lietai ir sava vieta un savs laiks. Bez šīs zināšanas dzīve un darbs nekad nedod zelta pļauju un ražu. To atminiet!

Jūs, mazpulkos kopā strādādami, redzat, ka par kopīgo mērķi un darbu iepriekš vajaga vienoties un ka katram jāuzņemas noliktais pienākums — kurš arī jāpilda. Un ja tu gribi būt cienīts un mīlēts, tad zini, ka dotais vārds un solījums ir svēts un tas ir jātura, ja arī dažkārt grūti nāktos. Un še nu aug pienākuma apziņa, ticība un uzticība biedru starpā, aug godīgums, aug rakstūra stingrums un stiprums. Še aug un izaug cilvēki, kuŗi dzīvē savu vietu pildīs, lai tas atrastos dzīves kāpnēs uz pirmā vai pēdējā kāpšļa. Redzot un vērojot pašam sava darba panākumus un sasniegumus — pēc grūtību un šķēršļu pārvarēšanas aug paļāvība uz saviem spēkiem, kas rada drosmi, dod ticību un aizdzen mazdūšību un nespēku.

Mazpulkos jūs strādājat kopā visi, kas nākuši no daždažādiem māju apstākļiem un kuŗu tēvi dzīvē ieņem daždažādas vietas un stāvokļus. Pagaidām jūs gandrīz visi esat vēl lauku jaunieši, bet drīz jau droši vien jums pievienosies arī pilsētu viena vecuma biedri. Tā tad jūs kopā vienu darbu strādādami, pierodat viens pie otra, un lai zūd mūsu starpā visas liekās iedomas un vēl pusneapzinātie aizspriedumi. Jaunais zemturis, amatnieks, strādnieks, laucinieks un pilsētnieks — visi vienā lielā, cieši draudzībā saistītā saimē. Tā jūs tīri dabīgi gatavojat ceļu augstajam aicinājumam, lai mēs latvji būtu viena patiesi vienota un apvienota tauta. Jo jau no mazām dienām jūsu jaunajās sirdīs top dēstīta vienības sajūta.

Jūs jaunie mazpulkos strādājat tomēr arī kopā ar tēvu, kopā ar māti, jūs prasat viņiem padomu un to arī saņemat. Šis padoms ir labs, tas nāk no sirds un jūs sirsnībā un paļāvībā to arī pieņemat. Jūs redzat, ka tēvam, mātei taisnība, jūs redzat, ka viņi jums labu vēlē. Šādā sakaribā jūs arvien ciešāk pieķersaties tēvam, mātei, jūs draudzībā ar viņiem saaugsat, jo galu galā, nav nevienam labāka drauga par tēvu un labākas draudzenes par māti. Bet reizā ar to jūs saaugsat arī ar savu zemes gabaliņu un tie, kuŗu tēviem ir jau zeme,

Brāļu kapu centrālā daļa.

saaugs ar šo tēva zemi un māju, ar tām tekām, kas iemītas tēva un mātes pēdām. Jūs pieķersaties šai zemei un mācīsaties to mīlēt. Un to iemīlēdami, jūs atcerēsaties arī savu pienākumu kopt, glabāt un sargāt šo zemi.

Bet pieķērušies mazajam zemes stūrītim, jūs pieķersaties arī visai mūsu zemei, mūsu tēvu zemei; jūs mācīsaties arī to cienīt un mīlēt; jūs centīsaties ar to iepazīties — un arī to gribēsat kopt, glabāt un sargāt, kā savu dārgāko mantu.

Un tā aug un izaug nākamie pilsoņi un pilsones, tādi, kādus mēs tos gribam redzēt; tādi, kādi Latvijai ir vajadzīgi; tādi, kādus Latvija prasa, kādus vēlas Latvija, atjaunotā Latvija, mūsu Latvija. Dzīve arī Latvijā prasa un prasīs cīnītājus, bet šie nākamie cīnītāji, jau darbā rūdīti, būs tad cietāki kā pārbaudījumi, ko dzīve viņiem uzliks, būs cietāki kā dzīve pati — un dzīves cīņā paliks uzvarētāji.

Jūs vecāki, jūs tēvi, mātes, jūs mazpulku vadītāji, kas še klāt esat, jūs zinat, ka zeme tagad visur ir atkal augstā, senā godā celta. Visur atskan sauciens: atpakaļ pie zemes! Bet zemturim un zemniekam pašam ir smagākas dienas kā jebkad. Tomēr viņam, kas arkla balstu savās rokās droši tura, ir lieli uzdevumi un pienākumi. Vēl jo lielāki mūsu valstī, kas ir zemkopības valsts, kuŗa mums jāceļ un jānostiprina. Mūsu valsts, mūsu nacionālās valsts saimnieciskais stiprums ir lauksaimniecība. Tā mums ziedoša jāpadara, lai visa valsts saimniecība atplauktu, lai stiprāki taptu mēs paši, ka citi sāktu mūs cienīt, ka lai augtu mūsu tautas cieņa, slava un gods. Tāpēc jūs gādājiet, lai jau laikus mazpulku dalībnieki top skaidrībā par zemnieka un laucinieka uzdevumu nozīmi mūsu tautā un mūsu valstī.

Mēs gribam, lai stipra aug mūsu tauta, jo mūsu valsts drošība visā nākotnē varēs balstīties uz stipras latvju tautas. Bet mūsu tautas stipruma un spēka pirmavots

ir stipra zemniecība, sava darba uzticīga darītāja un visa latviskā kopēja. Spēks, kas nāk no šī pirmavota, gādās, lai atkal latvisks top viss, kas reiz latv sks bijis.

Ja mēs gribam, lai viss tas piepildās, tad vispirms stipram jātop mūsu tautas celmam. Un šis celms, tas ir mūsu zemnieks, tāpēc vispirms stipru padarīsim mūsu zemnieku. Un arī mazpulki še godam darīs savu darbu, jauno nākotnes zemnieku audzinādami.

Dažkārt liekas, ka zeme vairs uz mums nerunā vecos mīļos vārdus, jo pats zemnieks liekas kluss un vientuļš. Bet tāds viņš nav, viņš tikai bieži slēpj savas sirds domas. Patiesībā zemnieks nekad nav viens un savā vidū viņš nav arī vientuļš.

Kad klusi zemnieks arklam pakaļ iet, tad viņš nav viens un vientuļš nejūtas. Jo redzi, viņš sevī jūt, ka pie labās rokas viņam līdzi soļo senči, kas šīs pašas tekas staigājuši gadu simteņus. Tie palīdz viņam vagu taisnu dzīt un taisnu ceļu dzīvē staigāt, palīdz domāt skaidras, cēlas domas, kas viņu arvien no jauna jo ciešāk pie zemes sien.

Bet pie kreisās rokas arājam līdzi staigā viņa bērni, bērnu bērni un visas nākotnes paaudzes, kuŗu nākamo dzīvi viņš klusībā skata.

Un zemnieks top patstāvīgs, drošs un neatkarīgs, Viņu stiprina un dod viņam spēku pienākuma apziņa pret savu dzimtu, pret savu cilti, pret savu tautu.

Viņa ticība tautas nākotnei dod ticību visiem citiem, — mēs drošāki ticam sev, savai ciltij, savai tautai, savai valstij. Šai ticībā stipriem jābūt mums visiem, tādiem jātop un jāizaug arī jums jaunajiem, kuŗu svētki mūs še kopā pulcēja.

Tad stipri un droši stāvēs mūsu valsts gadu simtos un tūkstošos.

Ausma Roga

Valsts svētkos.

Šogad valsts neatkarības svētkus svinēsim atjaunotā Latvijā. Līdz ar to ir radušies citādi apstākļi, citādas izjūtas, nekā tas bija pēdējos gados, kad jau it kā vienaldzīgs mums bija kļuvis šis lielais svētku brīdis.

Ļaudīm pamazām aizmirsās tas, kas bija Latvijas valstij un tiem cilvēkiem dārgs, kuŗi pirms 16 gadiem pilni ticības stāvēja pie valsts dibināšanas. Aizmirsās un kļuva vienaldzīgs viss, jo neskaitamo uzskatu dažādībā un tautas nesaskaņās notrulinājās tās izjūtas, kas saitītas ar tēvzemes mīlestību.

Taču nu ir citādi. Ir kaut kas atkal sakustējies. Ir tā, itkā kāds nezināms vējš būtu atnesis jaunas vēsmas, pilnas spēcīgu smaržu un svaiguma.

Tak šajā svētku brīdī atcerēsimies arī tos apstākļus, kādi bija tad, kad dzima mūsu valsts. Tas nepieciešami taisni jaunatnei, jums jaunajiem draugiem, kuŗiem taču reizi jāmācās izprast, ko tad īsti nozīmē 18. novembris un cik ticības, cik cerības un grūtību ar viņu saistīts.

Kad 1918. gada 18. novembrī plkst. 16, Rīgā, tagadējā Nacionālā teatŗa namā bija notikusi Latvijas valsts proklamēšana, tad bija pārkāpts kāds sliegsnis, aiz kuŗa atbildība par savu tautu bija nolikta uz mūsu pašu pleciem. Liela bija toreiz Latvijas pagaidu valdības ticība un drosme. Toreiz mūsu pirmais un tagadējais ministru prezidents Dr. K. Ulmanis proklamēšanas aktā starp citu teica šādus vārdus:

„Latvijas valsts uzbūve un nostiprināšana nebūs viegls darbs, bet mani stiprina apziņa par latvju tautas spēku, izturību un ciešu apņemšanos novest iesākto lietu līdz galam. Šai brīdī atcerēsimies, ka ilgiem gadiem daudzi mūsu tautas locekļi lolojuši šo cerību jau agrāk klusībā, vai

atklāti strādājuši priekš viņas un nesuši domu par brīvo Latviju savās sirdīs. Ar pateicību mums jāpiemin tie, kas centušies turēt tautas garu možu šajā virzienā un nesuši brīvību. **Ja strādāsim ciešā kopībā, tad nav šaubu, ka rosīgs darbs aizvedīs pie mērķa.** Izdosies dziedēt brūces, ko karš sitis. Uzplauks atkal lauksaimniecība, mūsu rūpniecība un tirdzniecība. Atjaunosies dzīve mūsu dzimtenē un **pārspēs visu, kas līdz šim mums bijis . . .**"

Un Pagaidu valdība ķērās pie darba. Pie valsts iestāžu dibināšanas, pie valsts veidošanas. Darbs patiesi bija grūts. Nebija materiālu līdzekļu, nebija arī spēka, kas varētu spiest iedzīvotājus valdībai paklausīt. Kur likās, ka vajadzētu būt sajūsmai un dedzībai sirdīs par atbrīvošanos no svešām varām un pašnoteikšanos, tur plašākā tautā nebija šīs tik vajadzīgās sajūsmas un gribas nest upurus. Daudzi gaidīja angļus, kas nodibināšot mūsu valstī kārtību bez jebkādiem pūliņiem no mūsu puses. Citi turējās sāņus, saprazdami, ka valdībai pagaidām nav varas tos piespiest, citi turpretī noskatījās valdības darbā un pūliņos mierīgām acīm, vienkārši tāpēc, ka neticēja Latvijai. Trūka arī pienākuma apziņas, jo daudziem prātus bija pārņēmis Krievijas revolucijas skurbulis, kur pilsoņiem šķita dotas tikai tiesības bez pienākumiem.

Arī zemnieku vairums palika neiekustināms; bezzemnieki un pilsētu strādnieki gaidīja lieliniekus un par viņu kalpiem kļuvušos latvju strēlniekus. Tautā, ar vārdu sakot, trūka ticības, trūka pašpaļāvības un pārliecības, ka pienācis laiks, kad Latvija, kas gadu simtiem bijusi kāju pamesls citiem, varēs sākt dzīvot patstāvīgu dzīvi. Tādēļ viss tas darbs, kas saistīts ar valsts tapšanu un viņas izveidošanu kļuva divkārt grūts.

Šajās grūtībās tomēr bija cilvēki, kas nepazaudēja drosmi, nezaudēja ticību Latvijai un viņas pastāvēšanai. Visi tie, kas iestājās brīvprātīgi jaunajā Latvijas armijā, kas gāja cīņā ar lieliniekiem, ar Bermontu, tie visi savās sirdīs nesa divas lielas lietas — ticību un uzupurēšanos. Un par spīti visam — uzvaras nāca viena pēc otras, uzvaras, kuŗās augstu pacēlās to cilvēku tēvzemes mīlestība, kas nešaubīgi bija savā ticībā.

Un tagad — kad mūsu valsts otrreiz atbrīvota, kad tanī mūsu ministru prezidents un mūsu virsvadonis Dr. K. Ulmanis pavēris jaunas iespējas cilvēkam, viņa darbam, nodomiem un ideāliem, tad mums, jaunatnei, ar divkārt dedzīgu sirdi pieķeroties savai zemei, jādod gandarījums par visām tām grūtībām, kas līdz šim pārvarētas.

Šajos valsts svētkos tādēļ mūsu augstākais uzdevums un pienākums — mācīties saprast, kas tās bijušas par pūlem, par uzupurēšanos un grūtībam, kādam pārieta pāri, kādas uzvarētas, lai taptu tas, kas mums tagad ir — mūsu valsts. **Un tas, kas ar grūtībām iegūts un katrai tautai nepieciešams, to vajaga prast cienīt un augstu vērtēt, to vajaga ieslēgt sirdī un dziļi nesavtīgi mīlēt.**

Lai šī gada 18. novembris mums māca tā mīlet savu valsti — Latviju.

Veltījums.

(Mazpulku 5 gadu pastāvēšanas svētkos).

Ar cerību gaišu un ticību
Bij pirmā sēkliņa sēta:

„Kaut jaunie asni drīz uzdīgtu
Un skaisti uzzaļot spētu . . .“

Aug asniņi mazie — tie mazpulki,
Kas nesen vēl sēkliņas bija,
Kļūst darbā ik dienas tie lielāki,
Tos saista kā dzīvības vija.

Kā spirgtajiem asniem, no zemes kas nāk,
Tiem zeme ir mīļa un svēta,
Ar gribu un prieku tie darbu sāk,
Top skaistāka laukos ik sēta.

Aug mazpulki darbā vēl lielāki,
Tiem Vadonis priekšzīme cēla.

Par skaistu un vienotu tēvzemi
Degs mīlā mums visiem sirds kvēla.

Lilija Ābelīte,
Mārupes mazpulka dalībniece.

Lizuma, Velēnas un Lejasciema-Sinoles mazpulki svinīgā solījuma svētkos.

„Dievs, svēti Latviju!"

Tumšā un drūmā rudens dienā, kad pār Latviju bija tikko gājis pasaules kara vilnis, kad tikko bija evakuējusies vācu armija, kad to no jauna taisījās mīdīt sarkano pulki — 18. novembrī 1918. gadā proklamēja brīvu un neatkarīgu Latviju, latviešiem pašiem savu valsti.

Jauna un vārga bija mūsu jaunā Latvijas valsts. Trūka naudas, trūka armijai uztura, apģērba, municijas. Latvju zemes arāji bija izklīdināti pa visām zemēm, atmatās stāvēja dzimtenes lauki, bet tautas labāko dēlu ticība savai valstij, savas tautas brīvībai bija nesalaužama. Šinī laikā, kad Latvija bija tikko tapusi, kad to no divām pusēm apdraudēja divi spēcīgi ienaidnieki, kā divi spēcīgi lauvas, kas draudēja to iznīcināt, tad mūsu tautas dēlu mazā saujiņa bija valsts vienīgais atbalsts. Bet viņos mājoja stipra ticība, disciplīna un apņemšanās uzvārēt.

Tomēr neskaitāmi arājiņi vairs nepārnāca: tie bija nolikuši galvas par dzimteni. Ar viņu dārgajām asinīm bija izpirkta latviešu tautas brīvība. Balto krustu rindas visos Brāļu kapos, neskaitāmas smilšu kopiņas Ložmetēju kalnā, Tīreļpurvā, Nāves salā, pie Daugavas, Cēsīm, rāda pirmo Latvijas dižo dēlu atdusas vietas. Viņi bija savu darbu ziedojuši dzimtenei un gribēja, lai mēs arī to darītu. Tomēr radās cilvēki, kas negribēja saprast mūsu Lāčplēšu domas, rausa savu personīgo labumu, darīdami ļaunu mūsu dzimtenei. Tā tas perinājās veselus piecpadsmit gadus, līdz Latvijas dižie dēli, 15.—16. maijā ņēma valsts stūri savās rokās, grieza valsts kuģi ārā no muklājiem, pretīm gaišākai nākotnei. Un šogad mēs varam būt laimīgi svinot valsts 16 gadu pastāvēšanas svētkus atjaunotā Latvijā. Tagad Latvija patiešām ir tāda, kādu to vēlējās mūsu brīvības cīnītāji — Lāčplēši!

Jaunatne? Mazpulku dalībnieki! Mācīsimies mīlēt savu tēvu zemi! Stāvēsim modri par savu, varoņu asinīm dārgi pirkto Latviju! Uz to lai lepna atskan mūsu valsts himna „Dievs, svēti Latviju?".

A. Zemzarītis,
Brantu mazpulkā.

18. novembrī.

Atkal gads pagājis un atkal klāt 18. novembris, kur latvju tauta piemin to dienu, kad tika proklamēta brīva neatkarīga Latvija. Viņa to dara jau sešpadsmito reizi, bet nekad ar tādu prieka un sajūsmas izpausmi, kā tagad, jo nekad tā vēl nav jutusies tik droša un patstāvīga kā tagad. Mūsu ministru prezidents Kārlis Ulmanis atdevis tās bruņas, kas ikvienai tautai dod drošu uzvaru, proti, viņš mums atdevis mūsu vienprātību, to vienprātību, kāda bija tam mazam latviešu pulciņam, kas 1918. gada 18. novembrī stāvēja pie jaunās Latvijas šūpuļa.

Pirms sešpadsmit gadiem tas pats vīrs, kas tagad vada mūsu valsts kuģi, saņēma savās rokās neizveidotu darījumu — jauno Latviju. Šī vīra nesalaužamā ticība savai tautai un darbam bija tas spēks, kas palīdzēja Latvijai pārvarēt šķēršļus, kas stājās viņas ceļā uz neatkarību. Tagad tautā ir iededzināta neizdzēšama ticība, ka šī vīra vadībā atjaunotā Latvija pārvarēs visas grūtības, kas likās tik baigas pirms 15.—16. maija notikumiem.

Arī mēs, mazpulku dalībnieki, augam ticībā un paļāvībā vadonim un atjaunotai Latvijai, un mēs solam, ka mūsu darbs un mūsu centieni sargās sarkan-balti-sarkano karogu.

Kārlis Eņģelis,
Durbes mazpulka diženais.

* * *

18. novembris ir gaviļu diena,
Kas jāsvin mums visiem ar svētsvinību;
Jo ārdīta tika tā siena,
Kas liedza mums visu uz brīvību.

1918. gada 18. novembris ir latviešu sengaidīts lolojums. Tik daudz, tik daudz ir latviešu asinis bangojušās un straujāki ritējušas, līdz tās ieguvušas savu cerību lolojumu, savu ideālu — 18. novembri — Latvijas valsts proklamēšanas dienu.

Šī gada 18. novembris ir jau Latvijas brīvai valstij sešpadsmitais, bet atjaunotājā Latvijā — pirmais. Vai mums nav tāds pat prieks, tādas pašas gaviles un sajūsma, kādas tās bija 1918. gada 18. novembrī? Jā gan. Mēs visi zinām, ka prieka un sajūsmas viļņi visvairāk bangojās, izplūst pirmajos mirkļos — tad, kad tos izjūt pirmo reizi. Ikkatru mūs sveicina stalti plīvojošie sarkan-balt-sarkanie karogi un liek iedomāties, ka tas par visām šim reizēm plīvo staltāk un par godu augstākām tautas idejām.

Gods tiem, kas deva 1918. gada 18. novembri un gods tiem, kas deva 1934. gada 18. novembri, — gaišāku saulainākū!

Silvestrs.

Mazpulkiem.

Mežs un putnu dziesmas,
Saule, zilais gaiss;
Viļņojošas druvas
Mūs pie sevis sauc.

Būsim lieli darbos,
Garā stipri mēs;
Cēli savās sirdīs —
Latvju tautas spēks.

Jānis Atvars.

Draugs.

Man ir draugs, pie kura
Arvien aizeju.
Stipras saites tura
Mūsu draudzību.

Tik pie viņa jūtos
Priecīgs, mierināts.
Dzīves brīžos grūtos
Atkal spirdzināts.

P. Pinnis,
Taurenes mazpulka dalībnieks.

T. Toivo.

Aizkrāsnes stāsti.

Ziela un saulaina bija Ābeļmāju virtuve. Viens logs raudzījās pagalmā, kūtis un lielajās malkas grēdās; otrs — vecajās dārza ābelēs un stropu jumtos. Cementa ierakumu ķieģeļi klāja tās grīdu. Pie galda, uz resna bērza bluķa stāvēja ar baltu dvieli pārklāta centrifuga. Pašā virtuves vidū pacēlās milzīga, nokūpējusi krāsns, sadalīdama visu telpu divās vienādās daļās — priekšējā bija lemta darbam un tur valdīja saimniece un — aizkrāsne, kuŗa veda savu īpašu dzīvi, kuŗas noteicēja bija vecmāte. Vēlajā rudenī un ziemā šurp atnesa sildīties tikko piedzimušus jērus un slimus teliņus. Klusā un siltā aizkrāsne tos mīļi uzņēma. Pēckaŗa kūtis vēl bija slikti celtas — aukstas un mitras. Katra jauna Ābeļmāju dzīvība pazina aizkrāsnes siltumu un vecmāmuļas gādību, veco kumodi, kuŗā meitas glabāja savu veļu un jaunā runča Prinča miermīlīgo ņurrāšanu.

Pavasarim atnākot šeit iesākās sevišķi rosīga dzīve. Gar sienām rindās stāvēja kurvji un viņos kā mazi nekustīgi Buddas sēdēja perētājas vistas, pīles un tītarienes. Cienīgi sabozušās, tās apzinīgi perēja un galvas grozīdamas nelabvēlīgi vēroja katru svešu ienācēju. Princi tās no pirmās dienas skaitīja par savu draugu, bet Ābeļmāju suņiem pienāca tad slikti laiki, — katrs virtuves apciemojums tiem izvērtās apkaunojošā bēgšanā šņācošu aizkrāsnes valdnieču priekšā.

Jā, aizkrāsne pavasarī bija sava pasaule un viņā klusi brieda jauna dzīvība. Uz grīdas pie krāsns stāvēja liels trauks ar ūdeni un ēdamais, bet cītīgās spārnotās mātes likās to visu neredzam. Tikai izretam metās viena vai otra ārā un steidzīgi paknābusi pārs kumosu tik pat steidzīgi atgriezās savā ligzdā, lai sengaidītā mazā dzīvība nesasaltu olu čaulās. Pavasarī aizkrāsnes gaiss bija vecās dzīvības ilgu pilns pēc jaunās dzīvības čaloņas. Perētājas kļuva ar katru dienu vājākas, viņu spalviņas nespodras un izplukušas, plaši atvērtas actiņas nogurušas. Kad perētāju pelēkie plakstiņi aizvērās, tās likās domāja par kaut ko tik skaistu, ka tās baidījās to ieraudzīt. Tāds bija pavasaris Ābeļmāju aizkrāsnē, bet arī šeit, kā visur pasaulē, notika lielas lietas un tika izcīnītas lielas cīņas.

Tītars Beppo.

Pirmais svarīgais notikums aizkrāsnes klusajā dzīvē bija tītara Beppo apciemojums. Sākumā likās, ka tas būtu atnācis apmeklēt savu sievu, bet jau pēc brītiņa vecmāmuļa izdzirda aizkrāsnē uztrauktu klaigāšanu. Tā steidzās jaunās dzīvības sargātājām palīgā. Izrādījās, ka tītars Beppo ar varu mēģināja pierādīt savas tēva perēšanas tiesības, dzīdams vienu no perētājām tītarienēm nost no olām. Atskrēja saimniece un pārējā saime, un apstāja nezīņā strīdīgo tītaru pāri. Pēc pamatīgas izplūkšanās tītars Beppo uzvaroši ierāpās ligzdā un visiem ļaudim par brīnumu uzsāka perēšanu. Tagad arī cilvēkiem bija jāsaka savs vārds. Īsi apsprieduši neredzēto parādību, tītaru Beppo nocēla no olām un izmeta laukā. Ko tev Dievs devis! Nākošājā acumirklī tas smagi ielauzās caur logu, apgāzdams mazo fuksiju uz palodzes un apraudams no papīra grieztos logu aizkarus. Cīņa perēšanas tiesību dēļ sākās no jauna. Beidzot vecmāte nosprieda paskatīties, ko šis savādnieks tītars spēj un grib. Tītara olu vēl bija diezgan, tās ielika vecā ziepju kastē un iesēdināja tur dumpīgo tītaru. Tanī pašā acumirklī miers un klusums iestājās aizkrāsnes dzīvītē. Tītars Beppo sāka dziļdomīgi perēt . . . Māju ļaudis slēdza derības līdz vienam latam — cik ilgi tītars nosēdēs ligzdā. Apgalvojumi svārstījās starp divām stundām un pāris dienām. Saimniece autoritatīvi noteica: kur nu vīrišķis tādu pacietību ņems, pasēdēs un aizies. Bet vecmāte kratīja sirmo galvu un toreiz es to pirmo reizi dzirdēju sakam: „Jaunā pasaulē nāk jauni tikumi.“ Daudzus gadus vēlāk viņa šos vārdus atkārtoja ik dienas, bet tas še neiederas. Atnāca vakars, pagāja dienas —

tītars arvien vēl perēja. Savu ārzemniecisko vārdu tas bija jau sen pazaudējis un neviens viņu nesauca citādi kā par „dumjo tītaru.“ Bet tītaram bija gluži vienalga kā to sauca, „Beppo“ vai „dumjš“ — tas perēja. Perēja ar tādu pašaizliedzību, ka pēc nedēļas izkritās, sekste kļuva zilgani balta. Ēst tas negāja. Beidzot vecmāte neizturēja un atnesa savam jaunajam perētājam ēdamo. No vecmātes rokas tas ēda kā neprātīgs un ļāvās sev noglaudīt muguru. „Ko nu tu, puisīt, sadomāji,“ pierunāja to vecmāte. Ko tas bija sadomājis to tā arī neviens nedabūja zināt. Tītars Beppo to nevienam neteica, bet tas perēja un visa aizkrāsne atzina viņu par savu pilntiesīgu locekli. Tā bija pirmā aizkrāsnes revolūcija.

Drīz notika otrs negaidīts apvērsums. Kāda no kalponēm aizmirsa aiztaisīt apakšējo vecās kumodes atvilkni. Princis ielēca tajā, ierīkoja tur migu un — kļuva Princese. Pieci mazi princiši gulēja kopā ar to uz kalpones jaunā svētdienas lakata.

Tā Princese galīgi pierādīja savu piederību aizkrāsnei. Viņa bija aizkrāsnes pirmā laimīgā māte.

Sākās šķilšanās laiks. Perētāju galviņas kļuva nemierīgas. Tās juta ka olās klauvēja jauna dzīvība. Bieži tās noliecās vērodamas kluso tapšanas cīņu. Nekustīgi sēdēja tās un gaidīja. Pirmā izdeva savus dzeltenos pūkas kamoliņus pīle. Tai sekoja vecā, atzītā perētāja vista Pūcite ar melnu cekuliņu un spalvu biksītēm. Pievakarē uztraukti takšķēdama izveda tītariene savus mazos. Ik dienas aizkrāsnes kaktā radās jauna čiepstoša, pīkstoša un tekalējoša dzīvība. Cienīgi runādamās veda spārnotās mātes savus mazos zāļājā, tārpiem un vabolēm bagātajā pasaulē. Vakarā tās tik pat mierīgi un svinīgi atgriežās katra savā vietā un klusi notupās. Aizkrāsne pildījās ar jaunās dzīvības balsīm — katrai saimei bija sava valodiņa. Princīte mīļi laizīja savus mazos. Tikai divi vēl perēja: tītars Beppo un maza, balta vistiņa Čakīte. Tītars Beppo kļuva nemierīgs. Viņš skaidri juta ka ligzdā notiek kaut kas neparasts — gludās, mierīgās olās radās kāda neparasta, jauna dzīvība. Te arī parādījās lielā starpība starp sievietes un vīrieša domāšanu. Viņš vienkārši nesaprata lielo dzīvības brīnumu. „Kas tā par nekārtību!? Kas tur drīkst kustēties? Olām ir jābūt olām — jāguļ un prātīgi jāklusē,“ likās, viņš domājam. Tas strauji sakustējās. Kas tur? No ligzdas dziļuma atskanēja maigs, nevarīgs čiepstiens. Tāds disciplīnas trūkums! Tītars Beppo sagrieza galvu sānis un nosprieda pārmācīt pārgalvīgo olu. Kā āmurs nokrita viņa smagais knābis un klusais čiepstiens apklusa. Tītars Beppo bija gan iemācījies perēšanas techniku, bet izperēt jaunu dzīvību tam nebija jaudas. Bargais tēvs noknāba katru jaunizšķīlušos tītariņu. Beidzot vecmāmiņa pamanīja viņa nemierīgās un draudošās kustības. Sliktu jauzdama tā ieskatījās ligzdā un ieraudzīja trīs noknābtos mazuļus. Tītara Beppo audzināšanas metodes tika uz vietas pārtrauktas un — neskatoties uz cītību, tas atstāja aizkrāsni dziļā negodā. Tam, kas nesaprata, kas ir jauna dzīvība, šeit nebija vietas.

Pāri palikušās olas tika ieliktas strādnieka sievas perētājai vistai, kuŗa tos arī nākamājā dienā lepni izveda brīnišķīgajā pavasaŗa pasaulē.

Varoņiem.

Lai galvas nu klusi noliecam
Pie varoņu kapu kopiņām. —

Tai zemei, ko latvieši tagad min,
Tās īsto vērtību tie tikai zin,
Zem ložu krusas, kas stāvēja,
Kad jāaizstāv tautai bij brīvība.

Daudz varoņi dzimtenes smiltīs snauž —
Par viņiem tik krusti ar uzrakstiem pauž;
Bet daudziem ir kapi, kur muklājs vai sūls,
Par tiem tikai liecina virsītis zils.

Lai galvas mēs lūgšanā noliecam
Pie varoņu kapu kopiņām.

Klāra Sebris,
Lizuma mazpulka diženā.

Zelta cilpa.

Sena leģenda par Teksu.

Atstāstījis Ansis Verners.

Šonakt sākās jauns mēness. Bils Rudbārdis šinī naktī atkal jās. Ganāmpulki kļūs nemierīgi, zirgi galvas sacēluši raudzīsies apvārkšņos un mūsu nometnes ugunskurs liesmos tā, itkā gaiss pāri šīm ganībām stāvētu mierīgs un kluss kā mūris.

Mēs dzirdēsim pakavu klaudzienus, kad Bils Rudbārdis jās no austrumiem. Dobji, tālumā dunoši būs šie pakavu klabieni. Mēs savās segās ietinušies līdzi ugunskura malkas sprēgāšanai klausīsimies šīs dobjās skaņas. Kam šonakt ganāmpulki jāapsargā, tas vēros un klausīsies ganāmpulkā. Drīz vien še iešņāksies viens vērsis, tur otrs, tur iemausies teļš un tur atkal skaļi atsauksies govs māvieni.

Dzīvnieki ceļas augšā. Mēs ceļamies un kāpjam zirgos, arī tiem nepieciešami, lai nomierinātos. Mēs nolādam šo nakti. Ir tik tumšs, ka tikko savas rokas acupriekšā var saredzēt. Un neviens no mums nezin, uz kuŗu pusi ganāmpulks dodās. Varbūt uz rietumiem, — tur ir meži, tur ganāmpulks nedrīkst doties. Varbūt uz austrumiem — bet tur ganības ir sausas un kailas kā tuksnesis. Tādēļ mēs jājam ganāmpulkam apkārt un apsaucam govis. Guļat jūs, nelietīgie lopi.

Bils Rudbārdis nāk tuvāk. Dzirdams katrs solis, katrs pakavu klabiens. Viņš jāj mums tuvu garām un daži no mums atstāj ganāmpulku, lai tas dara ko grib, un jāj viņam pretī. Viņi jāj tumsā iekšā un jo tuvāk Bilam, jo melnāka kļūst nakts. Tā tas ir vienmēr. Pats šis jājējs nav saredzams. Dzird zirga soļus, elpu, dzird sedlus šūpojamies, skanam piešus, bet redz tikai viņa ēnu. Tak neviens nav spējīgs viņam sekot. Nav otra tāda jājēja, nedz otra tāda zirga kā viņam. Viņš jāj no austrumiem uz rietumiem, cauri Teksai, jāj katru jauna mēneša nakti un baida ganāmpulkus visā plašā apgabalā. Un tā viņš jāj jau astoņdesmit gadus.

Kad viņš mums garām, tad mēs uzsākam sarunas. Mēs sapinam zirgus un paši noliekamies pie uguns. Brīžam klausāmies vēl elpu aizturēdami, iedzeram pa malkam atspirdzinoša dzēriena. Bet ganāmpulks ir atkal mierīgs, itkā nekas nebūtu noticis. Baass pie uguns atnes arī cilpu — lasso. Viņš bija gribējis notvert kādu teļu, bet pa tumsu lasso uzmetis kādam no mums — Džimam. Saraudams cilpu, Baass Džimu tikko nenožņaudzis. Džims laimīgā kārtā paspējis izraut nazi un pārgriezis auklu. Baasam tā tagad jāsalāpa. Viņš paņem nazi un nogriež slīpi cilpas galus. Tiem jāsaskan vienam ar otru. Un jo slīpāk jo labāk. Tad viņš paņem piķa auklu un sāk šūt. Tas ir darbs, kas lēni jādara. Viņā skatoties negribot nāk prātā zelta cilpa, kas piederēja Bilam Rudbārdim. Tā piederēja viņam tikai trīs dienas.

Teksas iedzīvotāju dārgākā manta — zirgs

Šī cilpa neatnesa Bilam kāroto laimi. Desmit gadus ilgi Bils atdeva visu savu algu par zelta pavedieniem, ar kuŗiem cilpu vajadzēja cauraust. Toreiz visā plašā prērijā runāja par to, runāja par Bilu Rudbārdi un viņa zelta cilpu. Kad cilpa bija gatava, visi svinēja lielus jātnieku svētkus.

Mans vectēvs par to bieži stāstīja. Bils Rudbārdis uzvarēja stepju zirgu jāšanā, šaušanā no sedliem un lasso sviešanā. Tauta viņam uzgavilēja. Tad Bils Rudbārdis jāja šķērsām pāri laukumam un uzdāvināja savu zelta cilpu Kodija Brevstera sievai. Jā, tā tas bija. Desmit gadus viņš pie šīs cilpas bija strādājis, ar to uzvarēja sacensībās un tad atdāvināja šo cilpu sava drauga sievai. Neviens nezināja kamdēļ.

Tikai vēlāk to uzzināja. Kadijs nopirka kādu farmu, jūdžu divdesmit uz ziemeļiem no šejienes. Bils strādāja dienvidos. Kādu nakti viņš aizjāja, vienkārši aizjāja un atstāja savu ganāmpulku, savu darbu, nepateicis nevienam ne vārda. Viņš jāja uz ziemeļiem. Bija atkal nakts, kad viņš nonāca pie Brevstera farmas. Viņš jāja tīrumiem un laukiem apkārt, jāja tā, ka no jumta istabu logiem viņu varēja redzēt. Un Kodija sieva viņu arī redzēja. Viņa paņēma zelta lasso un gāja. Gāja un aizjāja kopā ar Bilu Rudbārdi.

Viņi redzēti gan Ariconā, Nebraskā, gan citur. Tak viņiem nebija nekur mājas vietas. Viņi strādāja drīz vienā, driz otrā vietā, bet nekur ilgi nepalika, jo visur viņus pazina pēc šī nolādētā lasso. Viņiem piedzimis arī bērniņš, bet to Bils Rudbārdis nodevis audžu vecākiem Hiani apgabalā.

Kodijs bijis Hiani apgabalā, jo vēlējies bērnu redzēt. Viņš to arī redzējis, noglaudījis tā gaišo galviņu. Gribējis bērnu līdzi ņemt, bet ļaudis nedevuši. Tad viņš atgriezies mājās un dzīvojis savā armā gluži viens. Bijis mazrunīgs, un ne ar vienu nav draudzējies. Viņš strādāja, bet naktīs ar lukturi apstaigāja savas mājas un laukus. Daži teica, viņš esot prātu zaudējis. Bet tas tā nebija. Kodijs ko gaidīja un negaidīja velti.

Kad Kodijs jau bija vecs vīrs, Bils Rudbārdis atgriezās. Viņš mežonīgiem aulēkšiem atjoņoja un Kodija durvju priekšā nocēla kādu saini, sasietu zelta cilpā. Tā bija Kodija sieva. Viņa bijusi ļoti slima, tā sacija daži. Citi teica, ka viņa bijusi mirusi jau tad, kad Bils to nolicis pie Kodija sliegšņa.

Tas viss ir noticis priekš astoņdesmit gadiem. Un kopš tā laika Bils Rudbārdis jāj cauri prērijām. Vienmēr viņš jāj kad sākās jauns mēness. Ganāmpulki kļūst nemierīgi, kad viņš jāj gaŗām, zirgi izbīstas. Ugunskuru liesmas sakrīt, itkā gaiss būtu apstājies. Bils jāj no austrumiem uz rietumiem.

Reizi kāds mēģinājis šaut jājēja ēnai, bet patrona sašķīdusi stobrā un ievainojusi paša šāvēja roku. Bils Rudbārdis ir neievainojams, jo viņam jājāj, jājāj tik ilgi, kamēr lāsts par kādu izpostītu dzīvi dzīs viņu pa Teksas prērijām.

Sīpeles-Lustes mazpulka dalībnieks uz paša izaudzētām cukurbietēm.

Mazpulku attīstības vēsturisks pārskats.

Mazpulku ideja Latvijā nav ievesta no citurienes, bet tās sākumi meklējami jau tanīs laikos, kad radušās mūsu tautas dziesmas. Jau sirmā senātnē, kā tautas dziesmās lasāms, saimnieks saviem puišeniem sējis pa pūram auzu „lai tie pļāva, lai tie kūla, lai baroja kumeliņus" vai arī linus (meitenēm) „lai tās plūca, lai tās vērpa, lai tās auda paladziņus". Arī jaunākos laikos (ap 1910. gadu) mūsu tagadējais Ministru prezidents un mazpulku virsvadonis Dr. **K. Ulmanis** vairākos rakstos lauksaimniecības presē mudina lauksaimniekus, kā zemes īpašniekus, tā arī graudniekus un rentniekus, lai saviem bērniem ierādītu pa atsevišķam zemes gabaliņam ko tie savā brīvlaikā apstrādātu, apsētu, apkoptu un paši arī augļus — ienākumus saņemtu. Še skaidri saskatāma mazpulku darbības pamatdoma, tikai tad vēl nebij runa par šo jauniešu apvienošanu pulciņos, organizācijās un par šo organizāciju vadību, kā tas ir mūsu tagadējos mazpulkos.

Pirmie lauku jaunatnes apvienošanas mēģinājumi noteiktam mērķim par labu iesākti Ziemeļ-Amerikas Savienotās Valstīs. Tur lauksaimniecības zinātnieks Dr. Knaps (Knapp) 1908. gadā nodibināja pirmo jaunatnes lauksaimniecības klubu resp. mazpulku — kukurūzas audzēšanai, apvienojot zināma rajona jaunatni (pirmā gadā tikai zēnus) 10—20 gadu vecumā. Drīz vien mazpulku ideja ieinteresēja arī meitenes un nodibinājās pirmie meiteņu mazpulki tomātu audzēšanai un pārstrādāšanai. Vēlāk sāka dibināt arī kopējus zēnu un meiteņu mazpulkus visdažādākās lauksaimniecības nozarēs. Mazpulku kustība atrada dzīvu atbalsi kā jaunatnē tā arī vecākā paaudzē un 1914. gadā Ziemeļ-Amerikas Savienotās Valstīs mazpulkos bija apvienoti jau 91.000 zēnu un 33000 meiteņu. Visā pēckāra laikmetā mazpulku kustība ir sekmīgi attīstījusies un tagad Ziemeļ-Amerikas Savienotās Valstīs mazpulku dalībnieki sastopami gandrīz katrā lauku sētā un vecākās paaudzes sabiedriskie darbinieki un skolotāji labprāt uzņemās mazpulku vadību un atbalsta jaunatni mazpulku mērķu sasniegšanā kā un cik varēdami. Jāatzīmē, ka mazpulki nav tipiska jaunatnes organizacija, bet katram mazpulkam nepieciešams vadītājs un arī pārējās vecākās paaudzes silts atbalsts.

No sākuma mazpulku vispārējo vadību uzņēmās sabiedriska organizācija, t. s. „Fermeru institūts", kurš kopēji ar miljonāra Rokfellera nodibināto „International Education Board" gan moraliski, gan materiāli atbalstīja mazpulku darbību visā Amerikā un veicināja mazpulku nodibināšanu arī Eiropā. Tagad mazpulku vadību Amerikā ir uzņēmies lauksaimniecības departaments.

Pamazām mazpulku ideja iesakņojās arī visās Eiropas lauksaimniecības zemēs: Zviedrijā, Norveģijā, Dānijā, Hollandē, Beļģijā, Polijā un c., pēdējos piecos gados arī Somijā, Igaunijā, Lietuvā un Latvijā. Visrosīgāk mazpulku kustība Eiropā izplatījusies Zviedrijā, kur mazpulku vadību visā valstī ir uzņēmusies viena sabiedriska organizācija — Zemkopju Jaunatnes Savienība (Jordbrukare Ungdomens Förbund). Latvijā pirmo interesi par mazpulku noorganizēšanu tagadējā izveidojumā modināja Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrība, saziņā ar tagadējo Ministru prezidentu un mazpulku virsvadoni Dr. K. Ulmani, agronomisko darbinieku apspriedēs un lauksaimnieku kongresos jau 1927. un 1928. gados un Ministru prezidenta Dr. K. Ulmaņa rediģētais amerikaņu rakstnieka Fr. Keisa stāsta „Zem baltzaļā karoga" tulkojums, ko iespieda „Brīvā Zeme" 1929. gadā un kas vēlāk iznāca atsevišķā izdevumā. Stāstā ļoti interesanti

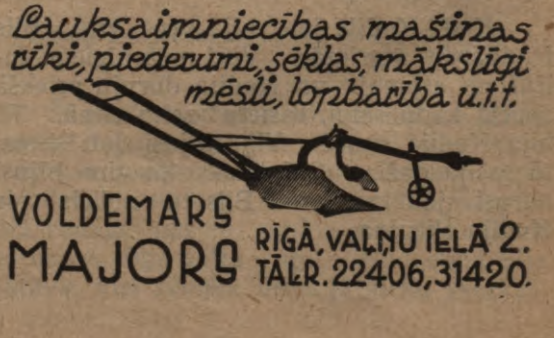

Ezeres mazpulks „Asni" dibināšanas dienā 1929. gada 8. novembrī.

un saistoši rādīta Amerikas jaunatnes dzīve mazpulkos.

Aktivu mazpulku propagandu un organizēšanu, pēc pirmo instrukciju izstrādāšanas, Latv. Lauks. Centrālb-ba uzsāka 1929. gadā, pamatojoties uz 19. jūnija valdes sēdes lēmumu. No pirmā sākuma visus propagandas un organizācijas darbus L. L. Centrālbiedrība veica pate ar saviem līdzekļiem, jo kā Kultūras fonds, tā Zemkopības ministrija noraidīja L. L. Centrālbiedrības iesniegumus dēļ pabalsta mazpulku organizēšanai mūsu jaunatnes vidū. Tikai 1930./31. budžeta gadā tika uzņemti Zemkopības ministrijas budžetā pirmie līdzekļi mazpulku vajadzībām.

Pirmo mazpulku, pamatojoties uz L. L. Centrālbiedrības izstrādāto instrukciju un darbības noteikumiem, **nodibināja Ezerē, pie 6-kl. pamatskolas, skolotāja R. Kalniņa vadībā.** Tas bija liels L. L. Centrālbiedrības darba panākums, saistot mazpulku pie skolas un skolotāju, kā mazpulka vadītāju. 1930. gada sākumā L. L. Centrālbiedrība izdeva brošuru „Zeme un jaunatne", kur bij tuvāk apskatīti mazpulku darbības jautājumi. 1930. gada pavasarī nodibināja: 2. Umpārtes mazpulku uz vietējo jauniešu ierosinājumu ar L. N. J. S. Umpārtes nodaļas atbalstu, 3. Lubānas-Zvidzienas mazpulku tikai uz pašu jauniešu ierosinājumu, 4. Gulbenes mazpulku pie Gulbenes lauksaimniecības b-bas, 5. Ceraukstes-Pāces mazpulku, pie Ceraukstes-Pāces 6 kl. pamatskolas, 6. Velēnas mazpulku pie Velēnas piensaimnieku sabiedrības 7. Nīkrāces mazpulku pie b-bas „Latvju Jaunatne" Nīkrāces nodaļas, 8. Rankas mazpulku uz vietējās mājturības skolas ierosinājumu, 9. Umurgas mazpulku, pie vietējās 2. g. lauksaimniecības skolas, 10. Lielstraupes mazpulku uz vietējās Latv. Zemn. Savienības nodaļas ierosinājumu, 11. Valkas dārzkopju, 12. Valkas rožaudzētāju un 13. Valkas sēklaudzētāju mazpulkus uz Valkas apr. valdes agronomiskās nodaļas ierosinājumu, 14. Jaunpiebalgas mazpulku pie Latv. Zemn. Sav. Jaunpiebalgas nodaļas, 15. Veselavas mazpulku pie b-bas „Latvju Jaunatne" vietējās nodaļas un 16. Praulienas mazpulku pie vietējās lauksaimniecības b-bas „Drava". Visi šie 16 mazpulki bija pirmie, kas uzsāka savu darbību ar 1930. gada pavasari un ar labām sekmēm to turpina arī tagad. Zīmigi, ka pirmo 16 mazpulku vidū, tikai 2 bija noorganizēti tieši pie pamatskolām un 2 pie lauksaimniecības un mājturības skolām, bet pārējie pie lauksaimnieku un pašas jaunatnes organizācijām. Tomēr šie 16 pirmie mazpulki ar savu darbu pierādīja, ka tie nekaitē skolas darbam, bet gan to veicina un ir par palīgiem labākas saskaņas radīšanā starp skolu, skolotājiem un bērnu ve-

cākiem un tamdēļ arī tagad no 423 Latvijas mazpulkiem apm. 90% darbojas pie pamatskolām, kas arī ir pilnīgi saprotami un dabīgi.

Pirmos mazpulkus 1929. un 1930. gados noorganizēja un vadīja visā Latvijā Latv. Lauks. Centrālb-ba, sākot ar 1931. gadu pievienojās šim darbam Kurzemes lauksaimniecības biedrību savienība, ar 1933. gadu Zemgales lauksaimniecības centrālbiedrība un ar 1934. g. Latgales lauksaimniecības biedrību savienība. Tagad katra apgabala centrālā lauksaimniecības organizācija veic mazpulku organizēšanu, instruēšanu un pārraudzīšanu savā apgabalā, bet visu apgabalu mazpulku darbību saskaņo un pārzin mazpulku padome pie Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrības.

Agr. K. Ķirsis.

GRĀMATU APSKATS.

Prof. Dr. agr. J. Vārsbergs.

Latviešu lauksaimniecības raksti.

Kā radušies raksti par lauksaimniecību latviešu valodā, kā veidojusies mūsu lauksaimniecības rakstniecība, reti kāds zin un interesējas, tamdēļ īsumā pakavēšos pie šā jautājuma.

Pirmos pasākumus man gribētos atzīmēt visu grāmatu grāmatā — Bībelē, kur dažkārt sastopam norādījumus par lauksaimnieciska rakstura darbu un uzskatiem:

Ezajas grāmatā 28. nodaļā no 23.—28. pantam lasam:

„23. Griežat šurp savas ausis un klausat manu balsi, ņemiet vērā, ko es runāju.
24. Vai arājs sēšanas pēc savu zemi vienādi vien ar un kārtā un ecē?
25. Vai nav tā? Kad viņš to virsu ir līdzinājis, tad kaisa dilles un met ķimenes, vai sēj kviešus pēc kārtas, vai miežus vai rudzus, katru savā vietā.
26. Un viņa Dievs viņu pamācījis, kā piederās, un viņu izmācījis.
27. Jo dilles netop kultas ar ruļļiem, nedz bluķi top vesti pār ķimenēm, bet dilles top kultas ar spriguli un ķimenes ar kulstekli.
28. Vai maizes labība top sagrūsta? Nē, to pavisam nesakuļ; to izkuļ ar saviem bluķiem un zirgiem, bet nesagrūž."

Tā tad jau Bībelē sastopam noteiktus norādījumus par dažādu augu audzēšanu un to ražas novākšanu. Bībelē lasam arī, ka jau vecos laikos dažs labs, negribēdams interesēties par ko citu ārpus parastā darba, ir atrunājies ar nevaļu. Zīrāka gudrības grāmatā 38. nodaļā no 25.—26. pantam lasam:

„25. Kā tas var mācībā ņemties, kam arkls jātur, kam vērši jādzen ar dzenuli rokā, kas tik zin darbu pastrādāt un no vērsēniem runāt?
26. Tāds to tik domā, kā labu vagu dzīt, un tik vien rūpējas, kur lopiem barība."

Turpat 39. nodaļā 2. pants pamāca: „To teicamu vīru stāstus ņem vērā un izdibinā viņu vārdu dziļumu."

Tāļāk minamas arī mūsu daiņas. Daiņas gan nav uzskatāmas kā veca lauksaimniecības grāmata, tomēr šīni mūsu tautas gara mantu krātuvē sastopam daudz gleznu par mūsu senču dzīvi un darbu, arī par lauksaimniecību, šo viņu plašāko darba nozari. Daiņās ir norādījumi uz dažiem novērojumiem par to, kas derīgs un kas nevēlams; daiņas pauž arī tādas domas, kas var noderēt darbā. Ja daiņas senatnē arī nav bijušas uzrakstītas, tomēr viņas ir gājušas no mutes mutē, no paaudzes uz paaudzi, un sniegušas arī lauksaimnieku darbā atzītas patiesības.

Daiņas slavē lauksaimnieka darbu, apdzied dažādās lauksaimniecības darba nozares. Daiņas cildina labu un peļ sliktu darbu; tās ieaudzina tautā uzskatus par derīgāko rīcības veidu. Novērojumi krājās un izpaužās tautas gara mantās un atvieglo turpmākās darba gaitas.

Mūsu senči ir bijuši labi zemkopji, viņi nodarbojušies arī ar lopkopību un dravniecību. Daudzās daiņās saskatāmas mūsu senču asās un pareizās novērošanas spējas; viņu novērojumu pareizību apstiprina jaunāku laiku zinātnieku pētījumi. Piemēram: tauriņziežu labvēlīgo iespaidu zemes auglības celšanā mūsu senči izteica daiņā:

„Garām gāju sila malu
Āboliņu dēstīdams;
Es gribēju sila zemi
Par ārisku padarīt."

Daiņās sastopam uzskatus lopu iedzemdēšanas jautājumā, par noderīgāko lopbarību, dažādu darba iekārtošanu un t. l.

Daiņas atsedz mums mūsu senču pagātni, dod iespēju ieskatīties viņu dzīvē un darbā, pat daudz ko mācīties. Mēs varam no šā gara mantu avota smelt dzīves prieku un darba mīlestību, kas mūsu laikos bieži trūkst.

Īstās lauksaimniecības rakstūra grāmatas latviešu valodā parādās 18. gadu simteņa beigās; tās izdevis Steffenhagens Jelgavā. 1791. gadā — „Gudra mācīšana", ar vecā Stendera priekšvārdu, un 1797. gadā — „Latviešu gada grāmata". 1810. gadā izdota grāmata — „No govslopiem" un 1844. gadā — „Kā Palejas Jānis savu būšanu kopis". Pēdējo sarakstījis Nīcas un Bārtas mācītājs Brože.

Starp vecākiem grāmatu izdevējiem minami arī Mēkons — Rīgā un Draviņ-Dravinieks — Jelgavā. Pagājušā gadu simteņa beigās un tagadējā sākumā jau rodās vairāki lauksaimniecības rakstu izdevēji.

Kas zīmējas uz pirmām lauksaimniecības grāmatām, tad to sarakstīšana bieži saistās ar garīdznieku vārdiem. Vēlāk rodas rakstītāji no citām aprindām, un beidzamā laikā pārsvarā raksti, kas plūst no mūsu lauksaimniecības zinātnieku un lietpratēju spalvas.

Mūsu laikos izdevēju skaits jo kupls, tomēr nevar teikt, ka lauksaimnieki izmantotu savā labā šo stāvokli. Grāmatām trūkst lasītāju, un tās guļ plauktos, jo tie, kam lauksaimniecības raksti domāti, bieži vien atrunājas ar augšā minētiem Zīrāka vārdiem.

Lasīsim lauksaimniecības rakstus; lasot gūsim derīgus ierosinājumus, jaunas atziņas un pamācības darbā; arī darbs lauksaimniecībā tad nostāsies cienīgi blakus citām darba nozarēm.

„Uzvārētaji", tā saucas Ausmas Rogas mazpulku sportistiem veltītais komiskais viencēliens. Ludziņā, blakus komiskiem un humora pilniem notikumiem, dzīvi izceļas mazpulku dalībnieku lielā darba sajūsma, prieks, griba sacensībās uzvārēt un visiem līdzekļiem aizstāvēt savu lietu. Liekas taisni radīts par uzvārētāju ir mazais Kārlītis, kuŗš ne tikai nepārspējams savā sportista garā, bet arī ļoti dedzīgs sava mazpulka priekšnieka un līdz ar to visa mazpulka goda aizstāvētājs. No sākuma līdz galam ludziņā darbība norit ļoti dzīvi un saistoši. Labu kopiespaidu piedod jauki ievītas tautas dziesmas un dejas. Viencēliena uzvedums ļoti vienkāršs un piemērots tēlotājiem uz lauku skatuvēm, tāpēc ar to ieteicams iepazīties visiem mazpulkiem. Pēc Ausmas Rogas pirmā lielākā darba: „Pirms lielās dzīves", komiskais un mazais „Uzvārētāji", nāk īstā laikā, priekš tiem, kas pirmo lielāko lugu jau uzveduši un arī tiem, kuŗiem „Pirms lielās dzīves" ir grūtāk sagatavot. Viencēlienu „Uzvārētāji" izdevusi paju sabiedrība „Zemnieka domas".

Kas ir R. Vizbuļa „Ar Vilciņu Rīgā braucu".

Kā speciāli mazpulkiem veltītu lugu, R. Vizbulis ieteic savu bērnu spēli: „Ar vilciņu Rīgā braucu". Iepazīstoties ar šīs spēles saturu, jāatzīst, ka patiešam nevar saskatīt tanī mazpulku ideju, vai pat kādu domu, kas mazpulkam varētu būt tuva vai interesanta. Rodas iespaids, ka autoram ir p i l n ī g i sveša mazpulku ideja un darbi. Šī bernu spēle ir tautas dziesmu un dzejojumu savārstījums bez dziļāka satura un idejas. Mazpulkam nav pa spēkam ne šīs spēles uzvedums, nedz saprotama doma, ko īsti autors ar to ir gribējis teikt. Rodas iespaids, ka veltījums mazpulkiem piekārts vienīgi reklamas nolūkos, jo patiesi šī spēle: „Ar vilciņu Rīgā braucu", mazpulkiem nav ieteicama izrādīt. Ād. E.—

Mazpulku dalībnieku pienākumi ziemā.

Izbeidzot vasaras darbus, mazpulku dalībniekiem, bez saviem tiešiem pienākumiem skolā un mājā, kaut kas jāveic arī mazpulka darbā. Arī ziemā jāapmeklē visas mazpulka sanāksmes, lai noskaidrotu un pārrunātu visus mazpulkam tuvu stāvošos jautājumus, lai nekad nezustu darba prieks un ticība gaišākai nākotnei. Bez tam ziemā mazpulku dalībniekiem jāstrādā arī savas dzimtenes, savas tuvākās apkārtnes labā.

Būtu vēlams katram mazpulkam ierīkot savu latviešu senlietu krātuvi — mazu muzeju, vai nu skolā, vai biedrības namā, kur mazpulkam vàr būt sava mītne, vai kur tas biežāk notur savas sanāksmes. Šādā senlietu krātuvē varētu savākt visas tādas lietas un priekšmetus, kas stāv sakarā ar mūsu tautas agrāko kulturālo un saimniecisko dzīvi. Šeit materiālu tiešām daudz. Daudzās mājās uzglabājās nomesti senlaicīgi darba rīki, dažreiz pat vecās mātes tīnē veci apģērba gabali, senlaicīgi audumi. Tos nu būtu vēlams savākt vienkopus. Ir vecas tīnes — senās pūra lādes, veci darba rīki, pirmatnēji arkli, ecēšas, grābekļi u. t. t. Dažreiz var noteikt arī šo lietu vecumu, no kāda laika tās uzglabājušās. Ja savāktu šādas veselas sērijas senlietu, tad viņas varētu sagrupēt pa laikmetiem. Tā mums tiktu uzskatāmā veidā rādīta visa mūsu senču dzīve. Tas ļoti interesants un arī ļoti vērtīgs darbs. Lai īsti un sirsnīgi varētu mīlēt savu dzimto zemi, tad tā sīkumos jāpazīst, jāzin viņas pagātne, mūsu senču dzīve un darba īpatnības dažādās laiku maiņās. Lai saprastu visas tautas dzīvi, jāiepazīstas arī ar savu vistuvāko apkārtni — ar savu dzimto sētu, savu pagastu. Vispirms katrs var paināteresēties par

savas dzimtas izcelšanos, par viņas likteņiem. Tāpat — no kura laika pastāv tās mājas, kur katrs dzīvo, kas agrāk tur dzīvojis un strādājis. Tāpat katram mazpulka dalībniekam jāpazīst sava pagasta ģeogrāfija un vēsture.

Ar labu gribu var atrast visādus vecus dokumentus, vai arī pēc nostāstiem kaut ko aprakstīt. Interesanti būtu aprakstīt nostāstus, kas saistās ar kādu zināmu vietu pagastā — piem. kādu ezeru, upi, kalnu. Katram būtu jāzin arī visas ievērojamākās pagasta ēkas, kā viņas radušās, un arī visas tās vietas, kuŗām kāds sakars ar vēsturiskiem notikumiem, vai nu no sentēvu klaušu laikiem, vai jaunlaiku brīvības cīņām. Visus šādus aprakstus mazpulka dalībnieki varētu izstādīt savu darbu apskatē un vēlāk sakopot un izlikt savā krātuvē. Ļoti vēlams būtu, kur tas iespējams, pievienot fotografiskus attēlus.

Pagastos, kur dzīvojis kāds ievērojams saimniecisks vai kultūras darbinieks, mazpulkam būtu jāiekārto šai personai piemiņas istaba vai stūrītis — piem. „Andrēja Pumpura stūrītis", vai nu skolā, vai kādā biedrības namā. Šādā piemiņas stūrītī būtu jāsavāc visas ziņas, kādas iespējamas par šo cilvēku dabūt. Ja ir vēl lietas, kuŗas tas lietojis, tad tās arī jacenšas novietot piemiņas stūrītī, tāpat uzņēmumus no mājas, kur tas dzīvojis. Dažādus materiālus par šādu ievērojamu kultūras darbinieku dzīvi un darbu var atrast vecos pagasta arķīvos, baznīcas grāmatās. Tāpat apkārtnē vienmēr vēl glabājās zināmi nostāsti par viņu darbību, par dažādiem notikumiem. Tos visus var ļoti interesanti apstrādāt.

Jauks mazpulku dalībnieku darba lauks ir uzzināt pēc arķīvu grāmatām un nostāstiem tās dzimtas pagastā, kas ilgākus gadus paaudzi no paaudzes ir vadījušas vienu un to pašu saimniecību un sarīkot šo dzimtu godināšanas vakarus, apmeklējot centīgos zemes un savas sētas kopējus un iepriecinot ar kādu balvu vai priekšnesumu. Mazpulku darbs lai saista jaunatni tuvāk ar savas apkārtnes ļaudīm, ar savu sētu, savu pagastu. Tikai tam, kuŗš pazīs un zinās savā apkārtnē katru vietu, pakalnu, gravu vai ieleju, ar ko saistās mūsu senču vai arī jaunāko brīvības cīņu varoņu darbs un dzīve, būs tuvas un mīļas šīs vietas. Tas izpratīs vienmēr savas sētas, savas tuvākās apkārtnes nozīmi un vērtību un būs vienmēr tās drošākais aizstāvis.

Agr. K. Ķirsis.

J. Reņģe.

Kas rudenī darāms mājas apkārtnes izdaiļošanai.

(Turpinājums.)

Tuvojas ziema un jādomā par gleznāko stādu ieziemošanu, lai tos pasargātu no straujās temperatūras maiņas ziemā un agrā pavasarī.

1) Rožu ieziemošana: Izturīgās, nepotētās krūmu rozes, maija rozītes, pārziemo bez pārsegšanas, bet potētas rozes pa ziemu ir jāapsedz. Īstās tējas rozes ir ļoti jūtīgas un tās jāizrok un jāievieto pa ziemu pagrabā.

Pirms segšanas rozes jānolapo, t. i. tām jānogriež visas lapas. Zeme rozēm jānoklāj ar plānu skuju kārtiņu. Rožu stādiem pie saknēm jāatkaplē vienā pusē maza bedrīte, lai stādu varētu ar visu sakņu celmu pieliekt un zarus nolocīt piespraužot pie zemes ar koka kāsīšiem. Rožu noliekšana jāizdara jau tagad, kamēr zeme vēl nav sasalusi. Sasalušā zemē tas vairs nav iespējams, jo stādi ātri lūzt.

Nolocītās rozes nedrīkst tūliņ apsegt, bet tās jāatstāj pilnigi brīvas, līdz zeme sasalst. Vienīgi ar skuju kārtiņu ieteicams piesegt jau pirms sasalšanas.

Kad zeme sasalusi, rozes var apsegt pilnīgi. Vislabākais segas materiāls ir sausa un saberzta purvu kūdra. Ar 20—30 cm biezu kūdras kārtu ieteicams apbērt pie zemes pielocītās rozes, pēc pirmās zemes piesalšanas. Ja nav kūdras, ļoti labs segas materiāls ir arī sausa smilts. Var lietot arī sausas zāģu skaidas. Bet ja neviens no minētiem materiāliem nav pie rokas, var vienkārši apbērt ar to pašu dār-

za zemi, Pēc kūdras vai zemes uzbēršanas ieteicams pārlikt jumtveidīgi dažus dēlīšus, lai lietus neizmērcētu segas materiālu.

2. Krūmu un koku ieziemošana: Arī dažī gleznākie košuma dārza koki un krūmi jāpiesedz. Vārīgākos no tiem piesedz gluži tāpat kā rozes. Bet izturīgākās, kā piemēram dažas dzīvības koku sugas, lauka hortenzijas, baltās akacijas, viteņu augus apklāj vienkārši ar skujām.

3. Ziemas puķes, kā flokšus, peonijas, astilbes, irisus u. c. izziemo parasti bez kādas segšanas, tomēr labāki ir viegli piesegt. Vēlā rudenī pēc pirmās zemes piesalšanas, ar izkapti jānopļauj vecie laksti, kuŗi paliek turpat pa ziemu virs dobes kā sega. Pēc tam vēl ieteicams uzklāt skuju kārtiņu.

Rūpīgāki jāsedz neļķes. Tās ziemā bieži nograuž peles. Tamdēļ neļķu dobēs ieteicams izkaisīt pirms apsegšanas saindētus labības graudus. Starp neļķu stādiem jāpiebāž zaļi paegļi un visbeidzot dobe jānoklāj skujām.

4. Sīpolu puķes: kā tulpes hiacintes, krokusi, narcises, lilijas u. c. jāpiesedz tikai tad, kad zeme jau sasalusi apm. 5 cm biezumā. Sasalusē zemes virsma jāpārklāj ar koku lapu kārtiņu, apm. 20—30 cm biezumā. Ja lapu nav, var lietot arī zirgu mēslus, tikai plānākā kārtā.

5. Bumbuļu puķes, kā begonijas, dālijas un georginas, gladiolas, monbrecijas, jāizrok no zemes pirms sasalšanas. Izņemtie sakņu bumbuļi vispirms jānotīra sausā telpā, lai apžūst. Pēc tam var novietot kastēs vai grozos, pa starpām ieberot sausu kūdru. Pēc tam kastes vai grozus var novietot uzglabāšanai vēsā nesalstošā istabā vai pagrabā.

Daudzi istabas stādi, kā lauru koki, istabas rozes, efonijas, efejas, pat mirtes un fuksijas, arī oleandri, daudz labāki pārziemo pagrabā nekā siltā istabā. Istabas ziemā par daudz siltas, tādēļ stādi nelaikā izdzen jaunus asnus, jaunas lapiņas un pavasarī, kad sākās īstais augšanas laiks, tie slimo un nīkuļo.

Pagraba telpa ir vēsa, ziemas dusai piemērota un temperatūra vienmērīgāka. Pagrabam, kur novieto istabas puķes ziemošanai, jābūt ar logiem un puslīdz gaišam, sausam un labi vēdinamam, lai arvien iekļūtu svaigs gaiss. Mitrā, pelējumiem pilnā un nevēdinātā pagrabā puķes bojājas.

Lai katrā mājā Ziemas svētkos zied maijpuķītes!

Mazpulka dalībnieks un dalībniece! Mazliet uzņēmības, druscin pūļu un daži ziedošu maijpuķu stādi greznos tavu mājokli Ziemas svētkos un iepriecinās tevi, māmiņu, tēti un ikvienu, kas svētkos iegriezīsies jūsu mājās.

Apstaigā dārzā vai arī mežā tās vietas, kur pavasarī gāji smaržojošos ziedus plūkt, un izroc labi uzmanīgi maijpuķu stādiņus, lai pārāk neaptrūktu trauslās saknītes. Ja zeme viegli uzsalusi un uzsnidzis pirmais sniegs, ari tad vēl dažus stādiņus būs iespējams sagādāt. Tomēr visi stādi uzziedināšanai neder. Jāņem tikai tie, kuŗu asnos ziedu aizmetņi. Tie pēc izskata ir resnāki, apaļāki un labi atšķirāmi no lapu asniem (skt. zīm. 1.).

Puķu podā, kas nolikts uz sāniem, ieber nedaudz zemes. Tad saliec stādiņus, kuŗu saknes nedaudz atgriestas, vienu pēc otra, pa sakņu starpām arvien pārkaisot plānu zemes kārtiņu. Vienā podā (atkarībā no lieluma) var ievietot 5—15 stādus.

Beidzot podu mazliet sakrata, lai viņa saturs vienlīdzīgi nosēstos. Tagad stādījumu aplūkojot, mēs virs zemes redzam tikai asnu iesarkanās galviņas. Tām jābūt vienā augstumā ar poda malu. Beidzot stādījumu nedaudz aplej un poda virsu nosedz ar sūnu, lai tas izskatītos glītāks. Tā pārstādītas maijpuķītes var novietot pagrabā un uzziedināt, kad to vēlās.

Lai iegūtu ziedus, maijpuķu pods jānovieto siltā vietā, vislabāk uz krāsns, ar-

vien jātur stipri mitrs, aplaistot ar remdenu ūdeni. Bez tam stādi uzziedināšanas sākumā jātur arī tumsā, poda virsu apsedzot ar papīra tūti. Tikai tad, kad lapas

Apaļie resnie asni ir ziedu asni.

un ziedu ķekari krietni pastiepušies, stādus pamazām pieradina pie gaismas. Uz palodzes tiem vieta tad, kad pēdējie ziedu pulkstenīši uzplaukuši (zīm. 2.). Pāragri novietojot uz palodzes, var notikt, ka novīst pēdējie ziedu pulkstenīši. Vēl ļaunāk, ja stādus no sākuma netur tumsā: tad izaug tikai īsas, uzpūstas lapas un ziedi neattīstās.

Ja vēlamies, lai ziedi pušķotu mūsu Ziemas svētku galdu, tad maijpuķu uzziedināšana jāsāk jau novembŗa beigās — apmēram 3—4 nedēļas pirms Ziemas svētkiem. Vēlāk — uz pavasaŗa pusi uzziedināšanas laiks samazinas arvien vairāk.

Bez parastiem puķu podiem maijpuķu uzziedināšanai var lietot stikla vai porcelāna greznuma trauciņus un arī nelielas koka kastītes. Ļoti piemēroti ir ap 10 cm. plati puķu podi. Tādos var ievietot 10—15 stādus.

Pa kreisi — attīstības pakāpe, kad stādi jāpieradina pie gaismas; pa labi — jānovieto uz palodzes.

Otrreizējai uzziedināšanai tanī pašā ziemā stādi vairs neder. Tos pavasarī stādam dobē — labā zemē un saulainā vietā. Katru gadu jādod satrūdējušu mēslu vai komposta virsmēslojums un dobe jātur tīra no nezālēm. Pēc viena vai diviem gadiem te atkal būs spēcīgu un druknu stādu bagātīgs krājums. H. Kalmiņš.

MAZPULKU DZĪVE.

Vidzemes mazpulku darba sacikstēs piespriestās godalgas.

Latvijas lauksaimniecības Centrālbiedrības sarīkotās Vidzemes apgabala mazpulku lauksaimniecības darba sacīkstēs Priekuļos, š. g. 6. oktobrī, piespriestas šādas godalgas:

Augstākā godalga, Mazpulku Virsvadoņa Ministru Prezidenta Dr. K. Ulmaņa balva — pulkstenis, piešķirta Nurmižu mazpulka dalībniekam Aleksandram Celmam kā I. godalga aršanas un slaukšanas sacīkstēs un pieccīņā.

Lauksaimniecības darbu pieccīņā: I. god-

algas: Arvīdam Grindulim, Valkas dārzkopju mazpulkā, līdz ar aršanas sacīkšu I. god. piešķirta balva — Rīgas pilsētas valdes dāvātais barometris; Albertam Jērumam — Valkas dārzkopju mazp. — Valkas apr. pašvaldību vecākā dāvāto barometri; Maksim Āboliņam, kopā ar slaukšanas sacīkšu 2. god. — balva Rīgas pilsētas valdes dāv. barometris; Artūram Dreimanim, Rūjienas ģimnāzijas mazpulkā — zemkopības viceministra balva — pulkstenis; Elmāram Šķobem, Rūjienas ģimnazijas mazpulkā, līdz ar aršanas un slaukšanas 2. godalgām — Latvijas agronomu b-bas pulkstenis; Fridricham Šīronam, Gulbenes mazpulkā, līdz ar 2. god. aršanā — Rīgas pils. valdes barometrs. 2. godalgas: Dainai Celms, Nurmižu mazp. līdz ar slaukšanas sacīkšu 1. god.— Latv. piensaimn. centr. sav. sugas telīte; Birūtai Grīnbergs, Nurmižu mazp., līdz ar slaukš. sacīkšu 1. god. — Kaucmindes fermas lielās jorkšīru sugas cūciņa; Maigai Švalbe, Rūjienas ģimnāzijas mazp., līdz ar 1. god. slaukšanā — Cēsu apr. pašvald. vec. balva — sugas aitiņa; Zentai Jērums, Valkas mājt. mazp., līdz ar 1. god. slaukšanā — Cēsu pils. valdes pulkstenis; Artūram Svodam, Annas mazpulkā, līdz ar 2. god. slaukšanā un 3. god. aršanā — Rīgas pils. valdes pulkstenis; Jānim Enneram, Veselavas mazp., līdz ar 2. god. aršanā — doc. Dr. J. Apsīša balva barometrs; Teodoram Dišereitim, Mālpils-Kniediņu mazp., līdz ar 2. god. aršanā — agr. bir. „Slāpeklis" balva — barometrs; Elzai Daiņai, Rūjienas ģimn. mazp., līdz ar 2. god. slaukšanā — Rīgas pils. valdes pulkstenis; Verneram Kazekam, Rūjienas mazp., līdz ar 2. god. slaukšanā — Valmieras apr. pašv. vecākā dāvāto fotoaparātu; Jānim Vaserim, Kokmuižas mazp., līdz ar 3. god. aršanā — 10 augļu kociņiem no Priekuļu lauksaimn. vidusskolas; Elvirai Tomsons, Kokmuižas mazp., līdz ar 3. god. slaukšanā — sugas sivēns no L. L. C-bas pabalstu summām; Austrai Vaseris, Kokmuižas mazp., līdz ar 3. god. slaukšanā — balva — sugas putnu ligzda (2 vistiņas un 1 gailītis) no L. L. C-bas pabalstu summām; Jānim Lapiņam, Burtnieku mazpulkā, līdz ar 3. god. aršanā, Ls 15,— no Tautas bankas ziedotām summām; Jānim Antonam, Rembates mazp., līdz ar 3. god. aršanā agr. biroja „Čiles zalpetris" sugas cūciņa; Birūtai Eglītei, Rembates mazp., līdz ar 3. god. slaukšanā, Savstarpējās apdrošin. centr. sav-bas balva — sugas putnu ligzda; Martai Bariss, Nurmižu mazp., līdz ar 3. god. slaukšanā — Cēsu apr. pašv. vecākā balva — sugas putnu ligzda; Laimonam Krieviņam, Bilskas mazp., līdz ar 3. god. aršanā — Valmieras apr. pašv. vecākā 5 ābelītes; Jānim Kamoliņam, Bilskas mazp., līdz ar 3. god. aršanā, agr. bir. „Čiles zalpetris" balva 6 ābelītes; Jānim Rožlapa, Vijciema mazp., līdz ar 3. god. aršanā — C. Sav. „Konzums balvu; Erminei Žvagiņai, Sarkaņu mazp., līdz ar 1. god. slaukšanā, agr. bir. „Kalijs" balvu — pulkstenis; Annai Rūķis, Lielstraupes mazp., līdz ar slaukšanas sacīkšu 3. god. Savst. apdroš. centr. sav. balva — sugas cūciņa; Raimondam Apinītim, Velēnas mazp., līdz ar 3. god. aršanā — Madonas apr. pašv. vec. balva; Jānim Stīpniekam, Rankas mazp., līdz ar 3. god. aršanā — Madonas apr. pašv. vec. balva; Elzai Bērziņai, Lielstraupes mazp,, līdz ar 2. god. slaukšanā — L, L. Centrālbiedrības balva — sugas cūciņa; Gaidai Lielpēters, Velenas mazpulkā, direktrises agr. O. Kulitānes balva — ābolu mizojamā mašina; Almai Placēnei, Meņģeles mazp., direktr. agr. O. Kulitānes balva — ābolu mizojamā mašīna; Jānim Upānam, Rembates mazp., L. L. C-bas balva — radio aparāts.

Vēl 2. godalgas vienīgi pieccīņā izcīnījuši līdz ar balvām — 2 ābelītes no L. L. C-bas: Videvuds Okšis — Kokmuižas mazpulkā; Ādolfs Puika, Valkas dārzkopju mazpulkā; Marta Dzenis, Valkas rožu audzētāju mazpulkā; Tālivaldis Dikelsons, Valkas dārzkopju mazpulkā; Oskars Cābulis, Rūjienas ģimn. mazpulkā; Jēkabs Dzenis — „Rūjienas ģimn. mazp.; Austra Rēders, Rūjienas ģimn. mazp. Jānis Melngailis, Gulbenes mazpulkā; Alberts Muižnieks, Burtnieku mazpulkā; Elfrīda Stirna — Rembates mazpulkā; Olģerts Dīķis, Lielvārdes mazp.; Viliberts Mizonis, Nurmižu mazp.; Ārija Grīnbergs, Nurmižu mazp.; Atis Grīnbergs, Nurmižu mazp.; Jānis Ikšelis, Bilskas mazp.: Reinholds Puriņš, Bilskas mazp.; Arnolds Poncius, Plāņu mazp.; Jānis Ākķis, Plāņu mazp.; Herta Septers, Vijciema mazp.; Haralds Bantersons, Vijciema mazp.; Artūrs

Sīpeles-Lustes un Sīpeles mazpulki.

Traubergs, Vaives mazp.; Rūdolfs Balodis, Meņģeles mazp.; Lilija Rengarte, Meņģeles mazp.; Roberts Mednis, Mālpils-Kniediņu mazp.; Pēteris Žvagiņš, Sarkaņu mazp.; Eduards Seglis, Rankas mazp.: Harijs Mārtinsons, Raunas mazp. un Jānis Stiglicis, Raunas mazpulkā.

Iekšlietu ministra V. Gulbja ceļojošo balvu ieguva Nurmižu mazpulks.

Aršanas sacīkstēs vien godalgas izpelnījušies šādi mazpulku dalībnieki: 1. godalgas: Pēteris Kļaviņš, Mālupes mazpulkā; līdz ar P./S. „Metalists" balvu — arklis 14B.

2. godalgas: Celmiņš Jānis, Vijciema mazpulkā, līdz ar balvu radio aparats no agr. bir. „Čiles zalpetris".

3. godalgas Moris Kārlis, Lielstraupes mazpulkā; Links Alfons, Meņģeles mazp., Auniņš Jānis Annas mazp.

Slaukšanas sacīkstēs godalgas izpelnījās no L. L. Centrālbiedrības pabalstu summām:

1. godalgas: Elvira Smilga, Nurmižu mazpulkā; Eriks Tomsons, Kokmuižas mazp.; Velta Pranka, Vaives mazpulkā; Emma Liepiņa, Meņģeles mazpulkā.

2. godalgas: Erna Zaļaiskalns, Vaives mazpulkā; Lidija Saldavs, Meņģeles mazpulkā; Jānis Āboliņš, Valkas dārzkopju mazpulkā.

3. godalgas: Rasma Āboliņš, Valkas dārzkopju mazpulkā; Velta Jercens, Vijciema mazpulkā un Lidija Zariņš, Meņģeles mazpulkā.

JAUNI KAROGI LAUKU SĒTĀS.

Durbes mazpulka dalībnieki Kārlis un Alise Eņģeļi izgatavojuši valsts karogu izlikšanai savā sētā valsts svētku gadījumos.

Zemgales mazpulku darbu sacīkstēs iegūtās godalgas:

Arāju sacīkstēs:

1. godalgas ieguvuši: Zancs Arnolds no Vecauces mazpulka, Preilis Arvīds no Umpārtes, Rumba Laimons no Jaunpils un Rīkulis Valdis no Īles mazpulka;

2. godalgas: Liniņš Kārlis no Penkules, Pīlups Hermanis no Vecauces, Legzdiņš Kārlis no Abguldes, Kaņepājs Artūrs no

Zemgales mazpulku dalībnieki sacenšas kartupeļu novākšanā, 7. oktobrī Abguldē.

Saukas un Šņore Edgars no Jaunpils mazpulka;

3. godalgas: Ķirsis Jānis no Zaļenieku v. ģimn., Bullis Broņislavs no Šķibes, Smokans Staņislavs no Zebrenes, Paegle Arvīds no Umpārtes, Kaņepājs Nikolajs no Saukas, Rūtenbergs Aleksandrs no Penkules, Reinšmits Voldemārs no Bikstu, Gailis Roberts no Abguldes un Tīzenkopfs Visvaldis no Īles mazpulka.

Govju slaucēju sacīkstēs:

1. godalgas: Paegle Arvīds, Mīkstais Katrīna un Sirsniņš Milda no Umpārtes, Guļevskis Visvaldis no Jaunpils un Bergs Zigurds no Zaļenieku mazpulka;

2. godalgas: Neimanis Ella no Zebrenes, Lazdiņš Anete no Ceraukstes un Āboliņš Zelma no Kalnciema mazpulka;

3. godalgas: Baterovskis Vēra no Zaļenieku v. ģ., Kuļikovskis Marta no Zaļenieku, Salmiņš Alberts no Saukas, Volfs Laima no Zebrenes, Mantelis Mirdza un Švāns Velta no Penkules un Zāle Aspāzija no Volgundes mazpulka.

Lauksaimniecības darbu pieccīņās:

1. godalgas: Ķirsis Jānis no Zaļenieku v. ģ., Salmiņš Alberts no Saukas, Preilis Arvīds — Umpārtes un Konstantinovs Juris no Vecauces mazpulka.

2. godalgas: Ezers Arnorlds no Umpārtes, Paegle Arvīds — Umpārtes, Krinka Lūcija — Bikstu, Zvaigzne Aina — Vecauces, Šņore Edgars — Jaunpils, Grundulis Alberts — Seces-Sērenes, Batarovskis Veronika un Kuļikovskis Marta Zaļenieku II, Bērtule Vera — Vecauces, Tīzenkopfs Visvalds un Zandbergs Augusts no Īles, Kuļikovskis Jānis — Zaļenieku I., Zaļgauskis Arturs — Bauskas pag., Treigūts Žanis — Lielauces, Vidiņš Harijs — Šķibes, Rumba Laimons — Jaunpils, Bajārs Jānis — Vecauces, Sirsniņš Milda — Umpārtes, Feldšteins Voldemārs — Bēnes, Zeics Rolands — Īles un Grāvītis Uldis no Kalnciema mazpulka.

3. godalgas: Kaņepājs Artūrs — Saukas, Rūtenbergs Aleksandrs — Penkules, Liniņš Kārlis — Penkules, Švāns Velta — Penkules, Gelberts Sofija — Lielauces, Zariņš Kārlis — Šķibes, Guļevskis Visvalds — Jaunpils, Bērtulis Teodors — Īslīcas, Rigasts Kārlis — Bauskas pag., Skulmiņš Alīse — Bauskas pag., Reinšmits Valdis — Bikstu, Mīkstais Katrīne — Umpārtes, Kupovics Voldemārs — Bēnes, Mantelis Mirdza — Penkules, Stillers Vera — Vecauces, Kaņepājs Nikolajs — Saukas, Rīkulis Valdis — Īles, Zīdermanis Aleksandrs — Kalnciema, Liepa Anna — Kalnciema, Bullis Broņislavs — Šķibes, Kaucis Jēkabs — Bauskas, Šmerlis Edgars — Zaļenieku v. ģ., Kaufmanis Inkriķis—Bēnes, Bērziņš Kārlis—Bēnes, Vidners Ilga—Bikstu, Lužņa Kārlis—

Augšpils mazpulks ražojumu apskatē ar savu vadītāju sk. Ig. Slesarenks (vidū) 14. oktobrī š. g.

Šķibes, Juškevics Arvēds — Lielauces, Medinskis Alida — Bauskas, Kaščuks Elfrida — Īslīcas, Priede Vilma — Vecauces, Stillers Verners — Vecauces, Kaufmanis Ella — Bēnes, Eichvalds Valdis — Īles, Kalnzemnieks Bruno—Lielauces, Žakars Aleksandrs—Saukas un Suslevskis Aleksandrs — Šķibes mazpulka.

BUCHALOVAS MAZPULKS

21. oktobrī, glīti dekorētās vietējās pamatskolas telpās sarīkoja pirmo ražojumu apskati. Apskati atklāja agr. V. Časovņikovs. Apskatē agr. V. Časovņikovs un agr. J. Černovs nolasīja lekcijas par lauksaimniecības nozīmi, par mākslīgo un dabīgo mēslošanu un par augļu koku audzēšanu.

Ražojumu apskatei sekoja tautiskas dejas un rotaļas.

NĪCAS MAZPULKA RAŽAS APSKATE.

Nīcas mazpulks šinī rudenī sarīkoja savu otro ražas apskati. Mazpulka vadītājs R. Apsīts lūdza insp. agr. V. Grasmani atklāt apskati. Pēc tam sekoja mazpulku dalībnieku deklamācijas un agr. V. Grasmaņa runa par mazpulka nozīmi. Mazpulka vadītāja palīdze L. Lapsiņa referēja par to, kādam īsti jabūt cilvēkam. Sekoja godalgu izdalīšana.

KAROGA SVĒTKI UN RAŽAS APSKATE ĒRGĻU-KATRIŅAS MAZPULKĀ.

Ērgļu-Katriņas mazpulks 14. oktobrī sarīkoja vietējās Katriņas 4 kl. pamatskolas telpās savu pirmo ražojumu apskati ar karoga svētkiem. Ar īsu uzrunu apskati atklāja mazp. vad. skolas priekšnieks A. Azacs. Pēc ražojumu apskates par jaunatnes uzdevumiem un zemnieku sētas nozīmi valsts un tautas dzīvē runāja Ērgļu raj. agr. Liepiņš. Pēc tam karogu iesvētīja māc. Gabliks. Mazpulka dalībnieki nodeva arī svinīgo solījumu.

VECĀS UN JAUNĀS PAAUDZES SADARBĪBA.

Valgales pagasta centrā paceļās skaista divstāvu ēka, kas celta pēc senlatviešu pils parauga. Tas ir jaunais pagasta pašvaldības un Kult. Veic. b-bas Valgales nodaļas nams, kurā satek vietējās sabiedrības ceļi priekos i bēdās. Gan blakus šai rēgo-

jas veci koki-milzeņi, tomēr visa ēkas priekšpuse vēl kails, neizmantots laukums. Lai šis kultūras centrs būtu arī acij patīkams, Valgales mazpulks, saziņā ar pagasta pašvaldību, sarīkoja 1. nov. meža dienu un iedēstīja šī nama apkārtnē 58 kļavas, gobas, liepas un ozolus. Jaunos kociņus zīdoja Samu māju saimnieks no sava dārza.

Pagasta pašvaldība atbalsta mazpulku, ziedojot tam 10 ls, darbu sacensību godalgām 11. nov. Arī pārējā sabiedrība materiāli atbalsta un un sekmē mazpulka darbību. Cerēsim, ka mazpulka dalībnieki pratīs pareizi novērtēt šo sabiedrības atsaucību, jo uz vecās un jaunās paaudzes sadarbību dibinājas nākotnes labklājība.

J. Krūze,
Valgales mazp. vadītājs.

TAURENES MAZPULKS, KOPĪGĪ AR TAURENES AIZSARDŽU PULCIŅU

sarīkoja 21. okt. Taurenes pag. namā savu pirmo ražojumu apskati. Neskatoties uz vēso un lietaino laiku, apskate, kuŗu atklāja Dzērbenes raj. agr. Krauklis, bij kupli apmeklēta. No piecpadsmit mazpulka dalībniekiem, kas piedalījās apskatē, vislielāko ievēribu guva Jānis Kārkliņš ar savu plašo un vispusīgo stendu. Apskatei sekoja priekšlasījumi: iekšl. min. inform. nod. pārstāvis Zvirgzdiņš referēja par Latvijas stāvokli pirms un pēc vēsturiskā 15. maija, Dzērbenes raj. agr. Krauklis iepazīstināja plašāki vecākus ar mazpulku un tā nozīmi. Vakarā izrādīja Ausmas Rogas mazpulku lugu „Pirms lielās dzīves" pašu mazpulka dalībnieku uzvedumā. Par izrādi sabiedrība izteicās atzinīgi. Teatra izrādei sekoja saviesīga dzīve.

JAUNO ARĀJU SVĒTKU DIENA BRENGUĻOS.

Svētku dienu bij rikojis arī Brenguļu mazpulks. Kā pretvizītē jauno arāju rīkotā ražas apskatē piedalījās arī Mūrmuižas mazpulks, ar saviem ražojumiem.

Savu svētku dienu mazpulks atklāja ar dievkalpojumu, kuŗu vadīja stud. theol. Mekše.

Dievkalpojumam sekoja Brenguļu mazpulka vadītāja Garseļa runa. Pēc mazpulka vadītāja referēja L. Lauks. Centrālb-bas mazp. nod. pārstāve B. Prūsis.

Tālāk programā: Iekšlietu ministrijas informāc. nod. pārstāvja Bukava priekšlasījums, kuŗā izcelta pamatdoma: „Mans zelts ir mana tauta, mans gods ir viņas gods." Pēc tam mazpulka dalībnieku deklamācijas un referāts. Vēl runāja selekcionārs, L. T. U. Mūrmuižas nod. lektors P. T. Knappe par slāpekļa krājošo augu nozīmi lauksaimniecībā un saviem piedzīvojumiem selekcijas darbā.

Priekšnesumus noslēdza ar tautiskām dejām, mazpulka dalībnieku izpildījumā. Pēc tam — dejas un rotaļas.

RANKAS MAZPULKS

21. okt. sarīkoja Rankas izglītības b-bas zālē gadskārtējo ražojumu apskati un svinīgā solījuma svētkus. Šī bija jau mazpulka pastāvēšanas laikā piektā ražas apskate.

Svētku dievkalpojumu izpildīja mācītājs V. Ozoliņš. Svinīgo solījumu pieņēma Latv. Lauks. Centrālb-bas pārst. O. Eiduks.

Tālāk mazpulka vadītājs Valsts Rankas mājturības skolas priekšn. Ed. Baķis beidzot savu uzrunu uzaicina klātesošos uzsaukt „lai dzīvo" pirmajam mazpulku idejas paudējam Latvijā, mazpulku virsvadonim K. Ulmanim, kuŗa ģimetne, dekoreta ziediem un zaļumu kociņiem, atradās apskates goda vietā. Tālāk sekoja teātra izrāde. Izrādīja A. Rogas ludziņu „Pirms lielās dzīves." Teātra izrādi skatītāji uzņēma reti atsaucīgi. Svētki beidzās ar dejām un rotaļām.

Bikstu mazpulkā notika karoga svētki, svinīgā solījuma nodošana, lauksaimniecības darbu pieccīņas un ražojumu apskate. Svētki notika Bikstu dziedāšanas biedrības telpās. Mazpulkam karogu dāvāja Bikstu patērētāju biedrības pārstāvis A. Volfs. Mazpulkam karogu nodeva, paskaidrojot viņa nozīmi un būtību, mazpulku padomes vārdā Zemgales apg. mazp. vad. agr. J. Andersons, kuŗš pieņēma arī mazpulka svinīgo solījumu. Karogu iesvētīja mācītājs Hincenbergs. Pēc tam notika teātŗa izrāde „Sestdienas vakars" — R. Blaumaņa. Tam sekoja deja. Par svētku

Pampaļu mazpulka dalībnieces ražojumu apskatē.

labo izdošanos jāpateicas mazpulka vadītājai skol. Guļevskis kdzei.

Svētes mazpulkā, Svētes 6-kl. pamatskolā, notika ražas apskate. Apskati ievadīja ar garīgo aktu, pēc kam Zemgales lauks. c-bas pārstāvis L. Stillis apskati atklāja, ieteicot jaunatnei nemeklēt laimi svešumā, bet, pēc iespējas, palikt pie dzimtās zemes. Mazpulks darbojas pirmo gadu. Apskatē piedalījās 12 dalībnieki. Pēc apskates sākās bērnu deklamācijas un rotaļas. Apskates dalībnieki kopīgi ar vecākiem un viesiem pavadīja uz jauniem darbiem ierosinošu vakaru. Par svētku labo izdošanos jāpateicas Svētes 6-kl. pamatskolas mazp. vad. Šaubergam.

Bārbeles mazpulkā notika ražojumu apskate un pieccīņas, kuŗas vadīja Zemgagales lauks. c-bas agr. K. Pelēķis un agr. V. Kuplis. Mazpulka dalībnieki spraigi sacentās lauks. darbu pieccīņās un ražojumu apskatē. Izpelnījās vairākas godalgas, kuŗas dāvāja vietējā sabiedrība un Zemgales lauks. centrālbiedrība. Mazpulks attīstījis rosīgu darbību skolas pārziņa A. Reinica vadībā. Svētki noritēja lielā saskaņā un mazpulku dalībnieki šķīrās ar apņemšanos, uzlabot sava darba rezultātus nākošā gadā.

Neretas mazpulks sarīkoja ražojumu apskati. Kā Zemgales lauks. c-bas pārstāvis piedalījās Neretas lauks. pārraudz. b-bas darbinieks A. Grabis. Ražojumu apskate izdevās labi.

BARKAVAS MAZPULKA RAŽOJUMU APSKATE

notika 21. oktobrī valsts Barkavas lauksaimniecības skolā. Apskati atklāja skolas pārzinis agr. K. Liniņš, pēc kam dalībnieki nodziedāja mazpulka himnu. Apskatē ar eksponātiem piedalījās visi dalībnieki. Apskates laikā mazpulka vadītājs referēja par tematu: Mazpulku mērķi un uzdevumi vasarā. Lauksaimniecības skolā bij teatra izrāde. Izrādija A. Rogas lugu „Pirms lielās dzīves" vienīgi mazpulka dalībnieku izpildījumā. Teatrim sekoja saviesīgs vakars. Izrīkojums devis 29,16 ls tīra atlikuma, kas nolemts karoga iegādei. — Barkavas mazpulks darbojas tikai pirmo vasaru, nodibināts pavasarī. Patlaban viņā skaitas 18 dalībnieku — vietējās 6 kl. pa-

matskolas un lauksaimniecības skolas audzēkņi un absolventi. Mazpulks nodibināts pie abām minētām mācības iestādēm.

AUGŠPILS MAZPULKS

sarīkoja 14. oktobrī savu ražojumu rudens apskati. Apskati atklāja agr. H. Cistbergs. Ražas apskatē II. godalgu ieguva Raefs Ziverts, Jevdokims Zoja, Romanovs Antone, Jāņu Marija, Jakovļevs Niklaus. Par tautisko apģērbu un meiteņu rokdarbiem godalgoti: — Marga Sakels, Ļuda Somers un Ļuda Pertsmanis.

DURBES MAZPULKS

savu kārtējo ražas apskati noturēja 21. oktobrī. Reizē ar to bija rīkoti mazpulka solījuma svētki. Svētkus ar dievkalpojumu ievadīja sirmais Durbes mācītājs Zēcēns. Pēc tam pie klātesošiem, ar uzrunu griezās Kurzemes mazp. insp. Grasmanis. Sekoja godalgu izsniegšana un beidzot priekšnesumi, mazpulku dalībnieku izpildījumā — dziesmas, tautiskās dejas un A. Rogas luga „Pirms lielās dzīves".

SEDMALES MAZPULKA SVĒTKI.

Sedmales jaunatnes mazpulks 21. okt. sarīkoja trešo ražojumu apskati, karoga iesvētīšanu un svinīgā solījuma svētkus. Ar īsu uzrunu apskati atklāja mazp. vad. — skol. J. Siliņš. Pēc ražojumu apskates par mazpulka uzdevumiem un mērķiem runāja Latv. Lauks. C-bas pārstāvis agr. Mednis. Karoga iesvētīšanā un svinīgā solījuma parakstīšanā piedalījās arī viet. māc. Volbergs.

PLĀTERES MAZPULKS

28. oktobrī sarīkoja Plāteres 6 kl. pamatskolas telpās pirmo ražas apskati. Apskatē piedalījās 7 mazpulka dalībnieki. Apskati atklāja agr. J. Vilāns. Sekoja mazpulka vadītāja G. Širmača pārskats par mazpulka pirmo darbības gadu, dziesmas skolēnu izpildījumā un mazpulka dalībnieku godalgošana.

VIĻĶENES MAZPULKA

pie Viļķenes 6 kl. pamatskolas 21. okt. notika ražojumu apskate un svinīgā solījuma svētki. Mazpulks darbojas jau 3. gadu skolotājas Matisones vadībā. Dalībnieku skaits 14.

Svētku garīgo aktu izpildīja Sv. Katrinas māc. Birznieks. Svinīgo solījumu mazpulku padomes vārdā pieņem agr. K. Tukmanis, kā arī izdalīja piespriestās godalgas. No vietēj. līdzekļiem godalgām savākts 12 ls. — Svētki bij labi apmeklēti.

SKRUDALIENES MAZPULKS

bija sarīkojis pirmo lauku ražas apskati, kurā arī ar eksponātiem piedalījās šīs skolas audzēkņi. Mazpulka vadītājs, valsts pamat- un papildu skolas priekšnieks P. Dakša apskati atklājot norādīja uz jauna laika uzdevumiem un mērķiem izceļot it sevišķi mazpulku jaunatnes lielo un atbildīgo uzdevumu pašaudzināšanas un lauksaimniecības pacelšanas darbā. Mazpulka dalībnieki skol. Ed. Jansona vadībā braši nodziedāja savu darba himnu „Lai ar sauli laukā ejam..." Ekspertu komisija piesprieda vairākas godalgas.

Bez tam ekspertu komisija piesprieda goda diplomu skolotājai E. Tomsonei par mākslas rokdarbu propagandēšanu starp mazpulka biedrenēm.

JAUNSVIRLAUKAS-GRĪVAS MAZPULKS

sarīkoja svētdien, 21. oktobrī, Jaunsvirlaukas-Grīvas pamatskolā ražas apskati. Neskatoties, ka mazpulks nodibinājies tikai pavasarī, tā dalībnieki sava enerģiskā vadītāja — skolotāja Rolmaņa vadībā jau pag. gada vasarā izdarījuši vērtīgus izmēģinājumus zāļāju kultūrā, cukurbietēm un dārzāļiem. Apskati atklāja Zemg. lauks. centrālb-bas pārst. Ed. Līcis. Godalgas izpelnījās 6 izstādītāji. Apskatei sekoja izrīkojums, kas bija labi apmeklēts un deva atlikumu.

JAUNAUCES MAZPULKS

sarīkoja ražojumu apskati Jaunauces skolā, kurā bija izstādīti mazpulku dalībnieku ražojumi. Apskati atklāja un par mazpulku mērķiem referēja Zemgales lauks. c-bas agr. Ozols. Mazpulku dalībnieki saņēma vairākas godalgas, kuras dāvāja Zemgales lauks. c-ba un vietējā sabiedrība. Mazpulku vada ar labām sekmēm skolotājs A. Stenclavs.

MEŽOTNES MAZPULKA RAŽOJUMU APSKATI

atklāja Valsts Mežotnes fermas vadītājs agr. Ziemelis. Mazpulka dalībnieki bija izstādījuši vērtīgus lauksaimniecības ražojumus, pierādījumu, ka jauni būdami var arī piedalīties lauksaimniecības pacelšanas darbā. Mazpulku ar labām sekmēm vada skolotājs Šulcs.

BIRŽU MAZPULKS

sarīkoja ražojumu apskati un svinīgā solījuma nodošanu ar garīgo aktu. Svinīgo solījumu pieņēma Zemgales lauks. c-bas agr. J. Muzikants. Ražojumu apskatē izstādītāji saņēma daudz godalgas — dažādus dārza rīkus, kā: miglotājus, dārza nažus un šķēres. Pateicoties Biržu lauks. skolas vadītāja agr. Spodra vadībai, mazpulks sasniedzis labas sekmes, kas bija redzams no izstādītiem eksponātiem.

PAMPĀĻU MAZPULKA KAROGA SVĒTKI.

Liela bija rosība un liels bija darba prieks, ar kādu Pampāļu mazpulka dalībnieki gatavojās uz saviem karoga svētkiem un savu pirmo ražas apskati 7. oktobrī.

Ražas apskati atklāja Kuldīgas apr. vec. Fr. Vilks, kuŗu mazpulka dalībnieki saņēma ar savu himnu: „Lai ar sauli laukā ejam!" Apmeklētāju skaits pārsniedza 600 cilvēku. Plkst. 4 p. pusd. apskatē ieradās Kurzemes mazp. insp., agr. V. Grasmanis un J. Grīnblats, kuŗi uzsāka eksponātu godalgošanu.

Mazpulka karoga svētkus plkst. 7-os vakarā ar garīgu aktu ievadīja māc. Vējiņš, iesvētot mazpulka karogu.

Mazpulka dalībnieki kopā ar svētku viesiem uzsauca trīskārtīgu „Lai dzīvo!" savam virsvadonim, ministru prezid. Dr. K. Ulmanim. Sekoja mazpulka dalībnieku svinīgais solījums, ko pieņem Kurzemes mazp. insp. V. Grasmanis.

KAROGA SVĒTKI GRUNDZĀLĒ.

Grundzāliešu vecā un jaunā lauksaimnieku saime 4. nov. pulcējās Grundzāles pamatskolas telpās, lai piedalītos vietējā mazpulka karoga svētkos un mazpulka pirmā ražojumu apskatē. Karogu iesvētīja Palsmanes draudzes māc. Birzulis. Mazpulkam karogu dāvājusi Grundzāles piensaimnieku s-ba. Dāvinātāju vārdā izjustus novēlējumus mazpulkam izteica Paeglis. Pēc tam par jaunatnes un vecākās paaudzes sadarbības nozīmi atjaunotā Latvijā runāja L. L. c-bas mazpulku nodaļas vadītājs agr. K. Ķirsis, kuŗš arī pasniedza jauno karogu mazpulka vadītājam, pamatskolas pr-kam J. Klāvam. Pēc tam visi mazpulka dalībnieki parakstīja svinīgo solījumu. Ražojumu apskatē godalgoja: J. Eglīti, E. Zariņu, Z. Čaku, V. Paegli, V. Vanderu, P. Stepīti, H. Kļaviņu, J. Miķelsonu un K. Akmentiņu ar L. L. c-bas balvām un atzinības rakstiem.

PĻAUJAS SVĒTKI BILSKĀ.

Bilskas mazpulkā 4. nov. notika ražas apskate un svinīgā solijuma došana. Svētkus ievadīja ar dievkalpojumu. Pēc tam mazpulku inspektors agr. A. Ķibēns pieņēma mazpulka dalībnieku svinīgo solījumu un lasīja referātu „Jaunatne lauku sētā." Svētku turpinājumā uzveda Ausmas Rogas „Pirms lielās dzīves." Apskatē sacentās 18 mazpulka dalībnieki. Sacensībai ņemti vasaras kvieši un lopbarības bietes. Meitenes izstādījušas arī augļu un dārzāju konservus. Pirmās godalgas izpelnījās K. Sīmanis, L. Krieviņš, A. Krieviņa, R. Ozole, Z. Rudzīte un A. Dundurs. Otrās godalgas izpelnījās 5, trešās 7 dalībnieki. Balvas godalgām dāvājušas Latvijas lauks. centrālbiedrība un Bilskas savstarpējā ugunsapdrošināšanas b-ba. Bez tam par izcilus centību mazpulka darbā piešķīra mazpulku virsvadoņa Dr. K. Ulmaņa dāvināto grāmatu „Sabiedriskie raksti" mazpulka dalībniekiem — līdumniekam Kārlim Sīmanim. Svētkus slēdzot, mazpulka dalībnieki un viesi nosūtīja mazpulku virsvadonim Dr. K. Ulmanim apsveikumu.

BĪRIŅU MAZPULKS

4. nov. noslēdza sava pirmā gada darba posmu, sarīkojot ražas apskati kopā ar karoga un svinīgā solījuma svētkiem. Rudens lapām un ziediem glīti greznotā zālē bija ierīkoti plaši mazpulku dalībnieku stendi, kas pierādīja, ka čaklie mazie zemkopji sekmīgi sacentušies lopbarības biešu audzēšanā, rokdarbos un konservu gatavošanā. Karogu mazpulkam dāvājusi vietējā

krājaizdevu sabiedrība „Bite". To iesvētīja Krimuldas mācītājs Baumanis. Karogu mazpulkam pasniedza mazpulku insp. v. i. Ād. Eglītis. Sajūsmas pilnu brīdi radīja mazpulka dalībnieku svinīgā solījuma došana. Plašu referātu par šīsvasaras mazpulka darbu sniedza mazpulka vadītājs J. Ratnieks un mazpulku insp. v. i. Ād. Eglītis referēja jautājumā, kā patreiz saimniekot. Mazpulku dalībnieki svinībās daudzreiz ar sajūsmu minēja arī sava virsvadoņa darbus un nosūtīja viņam apsveikumu.

PAZIŅOJUMI.

Mazpulku 5 gadu pastāvēšanas svētku akts notiks š. g. 29. novembrī plkst. 18 L. L. C. zālē Baznīcas ielā 4-a.

* * *

Lūdzam mazpulku vadītājus kopā ar dalībniekiem **neiztrūkstoši piedalīties š. g. 18. novembrī Valsts 16 gadu pastāvēšanas svētkos** sarīkojamos aktos, svinībās un aktīvi atbalstīt ziedojumu vākšanu par labu Brīvības piemineklim.

Katra mazpulka dalībnieka mājā šinī dienā vajadzētu izlikt valsts karogu.

* * *

Ziņojam, ka uz pašu vēlēšanos 147. Vīkstameža mazpulks pārdēvēts par 147. Vīksnumeža mazpulku.

* * *

Atgādinam, ka nākošā mazpulku sanāksmē visi mazpulka dalībnieki jāiepazīstina ar mazpulku vēsturisko attīstības gaitu Latvijā.

* * *

Atgādinam, ka mazpulku darbības pārskati jāiesūta sava apgabala centrālai lauks. organizācijai līdz š. g. 1. decembrim.

* * *

Lūdzam jau laikus sastādīt sarakstu par 1935. gada mēnešraksta „Mazpulks" abonentiem un tos iesūtīt „Mazpulks" ekspedicijai Rīgā, Baznīcas ielā 4-a.

* * *

Mēnešraksta „Mazpulks" abonēšana ir obligatoriska katram dalībniekam, izņemot ja vienā mājā, vai ģimenē vairāki mazpulka dalībnieki.

* * *

Atgādinam, ka mazpulku himna nav jādzied lēni un velkoši, bet tā izpildama braši un spēcīgi. Tāpat atgādinam, ka visiem mazpulku dalībniekiem jāzin himnas vārdi.

* * *

Pēdējā mēnesī L. L. Centrālbiedrībā pieteikti un mazpulku padomē apstiprināti šādi mazpulki:

Latvijas lauksaimniecības centrālbiedrības vadībā: Jāņavārtu — 403. Suntažu — 404., Ropāžu — 405., Tomes — 406., Valmieras „Imanta" — 421., Viskaļu — 422,, un Skultes I. — 423.

Kurzemes lauksaimn. biedrību savienības vadībā: Sakas — 412. un Laidu — 413.

Zemgales lauksaimniecības centrālbiedrības vadībā: Bebrenes — 414.

Latgales lauksaimn. biedrību savienības vadībā: Pasienes „Atvasīte" — 407., Justinavas — 408., Istras „Drosme" — 409., Kārsavas — 410., Balvu I. — 411., Ribeņu — 415., Jaunslobodas „Atmoda" — 416., Randaukas — 417., Nirzas „Cerība" — 418., Zvirgzdienes — 419. un Nesteru — 420.

Mazpulku padome pie Latv. Lauks. Centrālbiedrības.

JAUTĀJUMI UN ATBILDES.

Atbilde № 10.

Zaļo krāsu augu lapām piedod chlorofila graudiņi. Šie graudiņi nepieciešami, lai augs spētu izmantot no gaisa ogļskābo gāzi stērķeles uzbūvei. Rudenī lapu šūniņu protoplazma beidz savu darbību. Chlorofils izirst. Lapām zūd zaļā krāsa. Viņās kļūst redzama dzeltenā un sārtā krāsa, kuŗu vasarā chlorofila pārsvara dēļ neredzēja.

Chlorofils attīstās zem saules staru iespaida. Tādēļ tumsā audzētiem augiem chlorofila nav, lapas ir bālas, dzeltenas un nesatur stērķeli.

Kārlis Eņģelis,
Durbes mazpulka diženais.

Vēl labas atbildes iesūtījuši: **Aiviekstes:** A. Dambis, A. Zemītis; **Dundagas:** K. Ieviņš; **Durbes:** A. Eņģelis; **Ķoņu:** A. Endziņš; **Valkas dārzkopju:** A. Puika; **Rencēnu:** M. Čika.

Jautājums № 11.

Kur un kā lauksaimniecības skolu beidzis jauneklis vai jaunava, kuŗam nav sava zemes īpašuma, vislabāk var parādīt savas zināšanas praktiskā darbā?

R. Kupšs,
Kalētu mazpulka dalībnieks.

Atbildes uz šo jautājumu iesūtāmas „Mazpulka" redacijai līdz š. g. 5. decembrim.

MĪKLAS.

MĪKLU ATMINĒJUMI.

(Sk. „Mazpulks" № 10).

Šarādes atrisinājums:
gars, stars, bars, zars.

Putna mīklas atrisinājums:
dzilna, lakstīgala, žubīte, zvirbulis, svētelis, kaija, vālodze; parallelēs: Latvijā.

Pareizus mīklu atrisinājumus iesūtījuši sekoši mazpulku dalībnieki:

Abas mīklas atminējuši: **Valkas dārzkopju:** T. Dikelsons, Ad. Puika, M. Dzenis; **Jaunpiebalgas:** V. Antons; **Stāmarienes:** J. Upāns; **Mārupes:** L. Ābelīte; **Plāņu:** V. Bērts; **Mālupes:** A. Podiņš; **Aizvīķu:** A. Gosiņš, F. Ernstsons, E. Steins; **Durbes:** A. Eņģelis, K. Eņģelis; **Biržu:** J. Gaidlazds; **Krustpils:** O. Grantiņš, M. Grantiņš; **Burtnieku:** H. Liepiņš, E. Grīviņš, H. Ozols; **Raunas un apk.:** A. Priedīte, J. Puriņš; **Ādažu:** J. Drunka; **Allažu:** Ed. Apinis; **Jaunpiebalgas-Silzemes:** J. Štāle; **Mārsnēnu-Startu:** J. Vilciņš; **Sarkaņu:** A. Greiziņš; **Vērgaļu:** Z. Kudums; **Bārtas:** J. Petkuss; **Neretas:** J. Tensons; **Kalupes:** R. Upīte, K. Upīte, A. Upīte; **Jūdažu:** A. Ziemanis; **Vestienas:** P. Āboliņš; **Lēdurgas:** J. Eichenbaums, A. Purgailis, K. Māleris, O. Vībe; **Jeru-Oleru:** V. Zalte, A. Zalte; **Zeltiņu:** J. Cinglers, B. Cinglers; **Taurenes:** O. Pinnis; **Rembates:** A. Vītoliņš; **Lubejas:** P. Šāvējs; **Bejas:** O. Briediņš; **Launkalnes:** E. Ceriņš, J. Vītols; **Alūksnes:** E. Mālenders; **Priekules:** E. Mauriņš, H. Veits; **Strūžānu-Salas:** J. Dzenītis; **Kokmuižas:** J. Blaus; **Pendigas:** V. Liepiņš, V. Jansons; **Turlavas:** K. Brantevics, J. Tontegode; **Kārļu:** V. Vīlisters; **Lēdmanes:** A. Jaunvīksna; **Brenguļu:** V. Kalniņš; **Sīpeles-Lustes:** P. Kalve, M. Kalve; **Kalnciema:** A. Lukjānavs, O. Hercs; **Vadakstes:** P. Beļicskis; **Lielauces:** Z. Treiguts, L. Garolis; **Mērsraga:** H. Kiršteins, V. Kiršteins; **Rencēnu:** J. Karlivāns, V. Mintāls; **Vijciema:** V. Jurjāns. **Madlienas:** A. Riekstiņš; **Šķibes:** Z. Zutis.

Šarādi vien atminējuši: **Lubānas-Zvirdzienas:** J. Āriņš, **Umurgas:** G. Lessiņš; **Valkas dārzkopju:** J. Zirnis; **Ārlevas-Popervāles:** V. Rozentāls; **Mārupes:** A. Upenieks; **Kalētu:** A. Z. Juzups; **Aiviekstes:** A. Zemītis, Alb. Dam-

bis; **Lielvārdes:** O. Dīķis, A. Nollendorfs; **Jaunpils:** J. Pone; **Biržu:** V. Pupēns; **Burtnieku:** A. Ramis; **Raunas-Mežoles:** A. Lubusis, V. Lubusis, P. Mende; **Raunas:** J. Daniels; **Sedmales:** Ģ. Strazdiņš; **Altažu:** A. Kalniņš; **Mārsnēnu-Startu:** E. Ķīsis; **Irlavas:** A. Jākobsons; **Nabes:** E. Lukstiņš; **Mālpils-Kniedinu:** A. Vaitnieks; **Limbažu:** E. Kalsons; **Vērgaļu:** A. Grickus; **Ogres:** P. Makars; **Neretas:** A. Orleāns; **Brantu:** Ad. Puntulis, E. Petrovs; **Vaiņodes:** K. Jēriņš; **Nīcas:** A. Brizga, G. Lindenbergs; K. Jurķis, E. Ignāts, J. Neimanis, A. Kušķis, J. Kušķis, J. Kalējs; **Jūdažu:** A. Paukšs; **Naukšēnu:** K. Aspers; **Ķoņu:** A. Sniegs; **Jeruoleru:** A. Bergs, A. Linde; **Sidgundas:** A. Vālodze; **Bejas:** M. Priede; **Meņģeles:** L. Rengarte; **Pampaļu:** O. Griguts, R. Lakstīgala, V. Šlangenbergs. J. Gēgermanis, A. Suseklis; **Priekules:** V. Francis; **Ērgļu-Katriņas:** H. Ģērmanis; **Ugāles:** M. Čanpals; **Lēdmanes:** E. Vilinskis; **Kalnciema:** R. Žūka; **Vilces:** J. Lindbergs; **Vadakstes:** M. Lundbergs; **Rencēnu:** M. Čīka, M. Lapsiņš; **Vijciema:** J. Knuts.

Putnu mīklu vien atminējuši: **Nabes:** A. Konstants, J. Lukstiņš; **Vaiņodes:** R. Krieviņš; **Jaunpiebalgas-Pēternieku:** A. Bole; **Strazdes:** E. Donis.

DIAGONĀĻU MĪKLA.

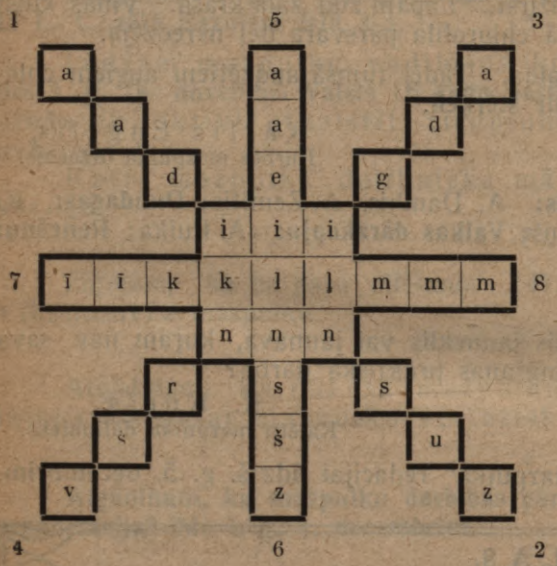

1 — 2 = kāds mazpulks
3 — 4 = vīrieša vārds
5 — 6 = satiksmes līdzeklis
7 — 8 = laukšaimn. mašīna.

Oskars Grantiņš,
Krustpils mazpulka dalībnieks.

RĒBUS.

Ž. Rasmanis,
Basu mazpulka dalībnieks.

Mīklu atminējumi iesūtāmi (var sūtīt uz pastkartes ar 10 sant. marku) „Mazpulka" redakcijai: Rīgā, Baznicas ielā 4-a, dz. 5 līdz š. g. 5. decembrim.

Atbildīgais redaktors: RUDOLFS DZĒRVE.

A./S FOTO-RADIO-CENTRĀLE
A. LEIBOVIC
Rīgā, Kr. Barona ielā 2, tā|r. 20661, 26464.

Apdrošināšanas un transporta akc. sab.
„Latvijas Lloids"
Rīgā, L. Smilšu ielā 34.

Sēklu tirgotava un kokaudzētava
C. V. ŠOCHS
īpašn. P. Balodis
RĪGĀ, L. Smilšu ielā 8/10.

Ķieģeļus visizdevīgāki Jūs iepirksiet
Akc Sab.
„Ķieģelis un kūdra"
kantorī, Rīgā, Teātŗa ielā 11, tālr. 33566.

H. Deičmans un M. Potreki
Auto remontu un mechaniska darbnīca
Rīgā, Tērbatas ielā 72
Tā|r. 91497, 93395, 94576.

A/S. Ziemeļu Baltijas Zāģētavas
Rīgā, L. Smilšu ielā 23/25. Tā|r. 22719.
Daugavgrīvas ielā 59. Tā|r. 39376.

Ķimiski-farmaceitiska fabrika un lieltirgotava
Eikert, Marshall un b-dri
Fabr.: Volguntes ielā 42/44. Tā|r. 41844. Kant. un nolikt.: Ģertrūdes ielā 3. Elektr. nod. tā|r 94117 un 93375. Ķīm. farm. nod. tā|r. 94295 un 93580.

Chromādu ģērētava
„Victoria"
Rīgā, Šarlotes ielā 60, tā|r. 92468.

Trikotāžu un adītu preču fabrika
„Triko-Merkur"
Fabrika: Rīgā, M. Nometņu ielā 6, tā|r. 42139.
Pilsētas nolikt.: L. Grēcinieku ielā 10, tā|r. 34917.

Augusta Zariņa
ūdenssūkņu rūpniecība Rīgā, Indrānu ielā 13, (pie Brīvības ielas 161) tā|r. 93466.

Birstu un tapetu veikals
ARV. DĪZINGS
L. Ķēniņu ielā 6, tā|r. 20485.
Birstes un pindzeles uz pasūtījumiem. Speciāldarbi: birstu velmes fabrikām.

„E. Bauman-Fromholds"
būvstikliniecība — stiklu slīpētava, matētava, sudrabotava: Rīgā, Tērbatas ielā 28. Tālr. 27326.
Pasta tek. rēķ. 1592.

G. J. Landmans
Rīgā, L. Grēcinieku ielā 37, tā|r. 20757.

Latvijas finieru lieltirgotava
„CENTRĀL" Rīgā,
L. Grēcinieku ielā 11. Tālr. 22610.
Vairumā Mazumā

Rīgas papiru fabrika
Akc. sab.
Fabrika atrodas Līgatnē.
Valde: Rīgā, l. Aldaru ielā 12, tālr. 23155.
Papīrs visādās kvalitātēs.

„ALFA-ASTRA"
Jankēvičs, Fleišers u. b-dri
Rīgā, Ganību d. 7-a

Kluga un Ērvalds
Lampu un trauku tirgotava Tērbatas ielā 14.

A/S Baltijas krāsu fabrika
Ed. Rozīts
Rīgā, Lāčplēša ielā 52/54 un Dzirnavu ielā 66, blakus Konzumam.

Latviešu Lauksaimnieka Kalendars

1935. gadam

Iznācis J. VAGNERA redakcijā

XII gada gājums ar šādu šaturu:

Zemnieka zvērasts. „Jaunajā Latvijā, kur darbs tagad svētigāks, lielāks.“ V. Plūdonis — Dziesma brīvai Latvijai. Ed. Virza — Dr. Kārlis Ulmanis. Mākslin. gleznotājs **J. Bīne** — Latviskie kamanu un ratu izrotājumi. **Prof. Dr. agr. J. Vārsbergs** — Zāļāju jaunsējas bez virsauga. **Agr. K. Ramziņš** — Kaņepu audzēšana un izstrādāšana. **Doc. J. Sudrabs** — Labākās plūmju šķirnes un to kultūra. **Doc. Dr. agr. J. Apsīts** — Apsvērtība zemes kopšanas darbos. **Vadoņa domas — par zemnieku un viņa uzdevumiem. Dzimtene, tēvija, Latvija. M. Ķeņģis** — Latviešu mājā — latviskas istablietas. **Agr. A. Kupče** — Kā panākt ilgāku augstāko izslaukuma periodu. **Agr. O. Edels** — Kas labojams laukstrādnieku jautājumā. **Agr. K. Ramziņš** — Pareiza linu mērcēšana. **Agr. K. Ramziņš** — Kā ierīkot labu linu mārku. **Ausma Roga** — Lielāku nopietnību audzināšanā. **Vadoņa domas — par spēcīgiem rakstūriem, dzīves un darba mērķiem. Doc. J. Sudrabs** — Maijpuķu stādu audzēšana. **J Vītoliņš** — Kas jāievēro, lai augstāk izvērtētu aitu ādu. **Inž. A. Zeltiņš** — Kā novērst skursteņu svīšanu. **Agr. H. Veldre** — Ienesīga pīļu audzēšana. **L. Kalniņa** — Latviskais ornaments veļai. **M. Laže** — Zirgu apmācīšana un iebraukšana. **Doc. J. Sudrabs** — Augļu zariņu iegriešana. **Instr. P. Stagis** — Mūsu lopkopju rekordi 1933/34. g. **Vec instr. K. Tols** — Kā tikt pie labākiem sugas lopiem. **Inž. A. Zeltiņš** — Jauna veida pirts krāsns. **N. Kubuliņš** — Koka jumtu un sienu krāsošana. **Lidija Zariņš** — Mājās gatavojamie sieri. **Instr. P. Purviņš** — Kā sekmīgi cīnīties ar buļļu niknumu. **Agr. A. Grindulis** — Ateju nakts zelts. **N. Kubuliņš** — Par betona un mūŗa ūdens caurlaidību. **J. Balzars** — Vai pāriet uz govju slaukšanu ar mašīnām. **Agr. J. Rozīts** — Dažas ceļojuma piezīmes par vērtīgas lopbarības ražošanu. **Agr. B. Hardvigs** — Vai sēklas jākodina?

Pieprasāms visos grāmatu veikalos un Rīgā, Baznīcas ielā 4a, dz. 5, Ekspedicijā, tālrunis 22322. Viena eksemplāra **cena Ls 1.—.**

Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrība

L. Audze grām. sp. Rīgā, Baznīcas ielā 4-a (L. L. Centrālbiedrības gr. sp. nomnieks).

VALSTS IEKŠĒJAIS CEĻU AIZŅĒMUMS ar PRĒMIJĀM

Prēmiju izlozes

4 reizes gadā:
2. janvārī
1. aprīlī,
1. jūlijā un
1. oktobrī.

1935. gadā izlozēs šādus lielākus vinnestus:

Pavisam 15.419 vinnestus par 1.168.680,—

Obligācija maksā Ls 20,—

2 vinnestus à Ls 50.000,—
4 vinnestus à Ls 20.000,—
14 vinnestus à Ls 10.000,—
16 vinnestus a Ls 5.000,—
200 vinnestus a Ls 1.000,— u. t. t.

Pērkot krājmarkas par 20 sant. gab., ceļu aizņēm. obligācijas var iegūt ar maziem ietaupījumiem. **Obligācijas nekad nezaudē savu vērtību. Trīsdesmit gadu laikā valsts tās izpirks par nominālvērtību. 1 obligācija dod iespēju piedalīties šinī izlozē ap 100 reizes**, pie kam bez vinnesta saņemsiet vēl Ls 20,— atpakaļ. Obligācijas un krājmarkas dabūjamas: **Latvijas bankā, pastā, privātās kreditiestādēs u. t. t.**

Rīgas apsargāšanas un slēgšanas akc. sab.

Vienmēr laba ir Goeggingera šokolāde VANILJA Nr. 5

Latvijas linu vērptuve, austuve, balinātava un krāsotava

„Latlini"

Rīgā,
Ganību dambī 31. Tā|r. 93467.

Augstākā labuma **jaunās zvejas**

Siļķes

piedāvā

A. KALNIŅA

tāljūras zvejniecības firma

Vienīgais latviešu uzņēmums šinī nozarē.

Noliktava: Rūpniecības ielā 14/16, tā|r. 33179.
Kantoris: L. Jēkaba ielā 24, tā|runis 22034.
Pārstāvības pārdošanai mazumā: Tērbatas ielā 61, Dzirnavu ielā 101, Maskavas ielā 75/77.

R. Johŋ Hafferberg

Rīgā, L. Jēkaba ielā 16. Tālr. 22359 un 21190.

Jelgavas, Krustpils un Liepājas cukurfabrikas

pārdod sekošus blakus ražojumus:

1) **Cukurbiešu graizījumus — lētākā un izdevīgākā lopbarība.** Cena Ls 3,— tonnā franko vagons cukurfabrika vai noņemot uz vietas vezumiem.
2) **Filtrkaļķi — lētākais zemes mēslošanas un kaļķošanas līdzeklis.** Filtrkaļķis, noņemot uz vietas cukurfabrikā, tiek izsniegts par brīvu. Filtrkaļķis sūtīšanai vagonos un lielaivās arī tiek izsniegts par brīvu, iekasējot vienīgi kraušanas izdevumus.
3) **Melasi — lētākā lopbarība.** Lauksaimniekiem tiek aprēķinātas sek. lētas cenas: Ls 30.— tonnā, noņemot uz vietas cukurfabrikā ar iepildīšanu mucās, Ls 32.— tonnā franko st. Krustpils, Liepāja, Jelgava jeb kuģa piestātne Jelgavā — ar iepildīšanu mucās.

Pasūtījumus pieņem un tuvākas ziņas sniedz: 1) Valsts cukura monopola pārvalde, Rīgā, L. Smilšu ielā 1/3, dz. 8, tā|r. 20739, 2) Jelgavas cukurfabrika, Jelgavā, tā|r. Jelgava 296, 3) Krustpils cukurfabr., Krustpilī, tā|r. Krustpils 55 un 4) Liepājas cukurfabr., Liepājā, tā|r. Liepāja 1894.

Konditoreja
Operas kafejnica
Aspāzijas bulv. 1

A/S. Ch. Jurgenson-Otto Schwarz
Rīgā

Bezalkoholiskais
āboļu vīns
Garantēti dabīga sula

VEF jaunais zemnieka radio uztvērējs
„VEFAR 2 BM/35" Ls 95.– ir vispiemērotākais tiem radio abonentiem, kuriem nav elektriskā strāvas tīkla. Arī VEF
Anodbaterijas
Kabatas baterijas
Apgaismošanas spuldzes
un citi ražojumi atzīti no patērētājiem par vislabākiem.

Valsts Elektrotechniskā Fabrika
Rīgā, Vidzemes šos. 19, tāļr. 92008.

Visizdevīgākie
slāpekļa mēsli
ir:
Kaļķa salpetris IG,
Natrona salpetris,
Kaļķa amonija salpetris
un
pilnmēslojums Nitrofoska IG.

Valsts autonoms
Juglas elektrības uzņēmums
Pārvalde: Rīgā, Mārstaļu ielā № 19
Tāļrunis: 22212
Piegādā elektrību apgaismošanai un spēkam un izpilda visādus instalācijas darbus.
Padomus lauksaimniekiem elektrības ierīkošanai sniedz bez atlīdzības.

VALSTS
ZEMES BANKA
Rīgā, Valdemāra ielā 1-b
Nodaļas:
Jelgavā, Akadēmijas ielā № 23
Rēzeknē, Kalpaka ielā № 18
Liepājā, Kūrmājas prosp. № 2
Valmierā, Rīgas ielā № 62
Daugavpilī, Valdemāra ielā № 4

Ietaupījumus
izdevīgi ieguldīsiet
Latvijas Hipoteku Bankas
Rīgā, Valdemāra ielā Nr. 3
6% ķīlu zīmēs 6%
nodrošinātās ar pirmām obligācijām uz nekustamu mantu pilsētās un biezi apdzīvotās vietās un valsts garantiju.